

Výroční zpráva

o činnosti školského zařízení

za školní rok 2021/2022

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče,

Praha 4, Na Dlouhé mezi 19

Praha 31. října 2022

Obsah:

1) Základní údaje	str.	3
2) Personální zabezpečení činnosti		7
3) Organizační struktura		8
4) Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě spádových zařízení		10
5) Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení		13
6) Hodnocení výchovně vzdělávací a léčebně terapeutické činnosti		
Základní diagnosticko terapeutický program – odd. A		16
Základní diagnosticko terapeutický program – odd. B + C		17
Úsek vzdělávání a profesní přípravy		19
Oddělení (M) - specializovaný program – matky s dětmi		22
Oddělení (S) – specializovaný adiktologický a léčebně terapeutický program, Praha 4, Sulická 103/6		24
Oddělení (CESTA Řevnice) – specializovaný adiktologický a léčebně terapeutický program, Řevnice, Sádecká 169		26
7) Středisko výchovné péče - zpráva o činnosti		
Internátní oddělení SVP v Praze 12, Rakovského 3138		32
Ambulantní oddělení SVP v Příbrami, Školní 129		37
Ambulantní oddělení SVP v Praze 12, Rakovského 3138		43
8) Zpráva o činnosti součásti Školní jídelna		52
9) Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2021-22		54
10) Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2021		55

<i>název školského zařízení:</i>	Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
<i>sídlo školského zařízení: (korespondenční adresa)</i>	Na Dlouhé mezi 69/19 147 00 Praha 4 – Hodkovičky
<i>IČ</i>	61 38 63 08
<i>bankovní spojení:</i>	Česká národní banka, Praha 1, č. účtu: 12031031/0710
<i>telefon:</i>	241 723 646
<i>e-mail:</i>	info@dum-praha.cz
<i>internetové stránky:</i>	www.duasvp.cz
<i>datová schránka:</i>	jpy8pgt
<i>úřední hodiny pro veřejnost:</i>	pondělí – čtvrtek 9⁰⁰ - 15⁰⁰ hod. neděle 13⁰⁰ - 17⁰⁰ hod.
<i>způsob zřízení:</i>	příspěvková organizace
<i>název zřizovatele:</i>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
<i>vedení školského zařízení:</i>	ředitel: PaedDr. Jan Toman
<i>hlavní činnosti zařízení:</i>	diagnostika, výchova, vzdělávání, terapie, ubytování, stravování, prevence rizikového chování

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče je zařízení zaměřené na psychosociální problémy a poruchy v chování zejména u dívek ve věku 15 – 18 let. Základní diagnosticko-terapeutický program v rezidenční (pobytové) formě a navazujících ambulantních formách je realizován v sídle organizace, jednotlivé specializované programy pak na odloučených pracovištích. Ty se věnují problematice nezletilých matek s dětmi, další odloučené pracoviště jsou zaměřena na programy pro problematické uživatelky drog a další komorbidní problematiku. Odloučenými pracovišti jsou také samostatné byty v aglomeraci Prahy. Etiologicky spadají řešené potíže do oblasti zdravotní, sociální, ale zejména psychosociální ve smyslu poruch ve vztazích a vývoji osobnosti. Další součástí organizace je Středisko výchovné péče s pracovišti v Praze 12 – Modřanech a Příbrami. Součástí organizace je školní jídelna, která zajišťuje nutričně a dieteticky řízené stravování v celodenních režimech jednotlivých programů, včetně odloučených pracovišť.

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

- Diagnostický ústav kapacita 64 lůžek
místa poskytovaných služeb:
 - Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4
 - Na Dlouhé mezi 491/13, 147 00 Praha 4
 - Sulická 103/6, 140 00 Praha 4
 - Pod Lipami 2514/70, 130 00 Praha 3
 - Jablonecká 413/52, 190 00 Praha 9
 - Skryje nad Berounkou 119, 270 42
 - Sádecká 169, 252 30 Řevnice
- Středisko výchovné péče
místa poskytovaných školských služeb:
 - Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4 kapacita 8 lůžek pobytu
 - Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4 ambulance
 - Školní 129, 261 01 Příbram VIII. ambulance
- Školní jídelna kapacita 100
místa poskytovaných služeb:
 - Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4
- Školní jídelna – výdejna kapacita 32
 - Sádecká 169, 252 30 Řevnice

Základní údaje o školském zařízení – popis hlavní činnosti:

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19 byl zřízen MŠMT zřizovací listinou čj. 28 385/91-23 ze dne 16. 12. 1991. Dle zřizovací listiny plní diagnostické, výchovně vzdělávací a preventivní úkoly. Jeho činnost je zaměřena na řešení psychosociálních problémů nezletilých dívek ve věku 15 – 18 let, u kterých zpravidla soud rozhodl o obligatorní výchově (zákon 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Zařízení je spádové pro Čechy, ve školním roce 2021/22 bylo k pobytu přijato 132 dětí, v programech zařízení je průběžně evidováno cca 70 klientek. Dvě ambulantní oddělení středisek výchovné péče evidují v tomto školním roce 673 klientů.

Zatímco v minulosti byly zcela pokryty požadavky regionů tak, aby nevznikaly „čekací lhůty“ v umísťování dětí., ve sledovaném školním roce je kapacita základního programu překračována, vzniká nezbytnost koordinovat nástupy klientek podle naléhavosti a nevyzpytatelné vůle soudců. Zrušena byla v minulosti možnost přijímat děti na žádost rodičů. Ti se pak v nouzi obracejí se žádostí k soudu o obligatorní řešení.

Organizace zajišťuje komplexní vyšetření a pomoc v oblasti psychologické, speciálně pedagogické, sociální a zdravotní u klientek, jejichž problémy aktuálně nelze řešit v rámci rodiny, protože rodina vyčerpala všechny prostředky k nápravě, nebo rodina není schopna problém nezletilé řešit. V chování těchto nezletilých jde často o útoky z domova, záškoláctví, porušení vztahů k rodičům a autoritám; ohrožení návykovými látkami a kriminalitou. Současně je činnost organizace zaměřena na pomoc těm, které nesou důsledky týrání, zneužívání či zanedbávání či jiných nepříznivých okolností, které negativně ovlivňují jejich chování a prožívání.

Organizace výchovně terapeutických aktivit je z pohledu programu pobytu členěna na oddělení, ta pak na výchovně terapeutické skupiny. Mimo hlavní budovu je umístěno oddělení pro klientky s adiktologickou problematikou na úrovni experimentování, užívání, zneužívání návykových látek a které jsou motivované pro změnu životního způsobu za běžných podmínek přípravy na povolání ve veřejných školách a za přiměřeného společenského života. Dále je mimo hlavní budovu dislokováno oddělení pro nezletilé matky s dětmi a oddělení Cesta Řevnice s pobytovým programem pro mládež ohroženou drogovou závislostí a skupinou klientek s komorbidní problematikou a zvýšenou psychiatrickou podporou. Ubytování na všech odděleních je zajištěno na zpravidla dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

Zásadním úkolem organizace jako celku v hodnoceném roce byla reflexe společenského dění, zejména vlivu změn v legislativě, v poskytování sociálních a zdravotních služeb. V důsledku těchto změn se mění vlastnosti klientely i společenské zakázky pro naše zařízení! Zejména s postupujícími změnami v dětské psychiatrické péči a snahou v oblasti sociálně právní řešit problematiku dětí koncepčně mimo školská zařízení vzniká tlak na umístění dětí s opakovanými pobyty v psychiatrických nemocnicích a děti opakovaně selhávajících v nejrůznějších „preventivních“ programech. Zvláště v metodikách základního diagnosticko terapeutického programu bylo nezbytné měnit, uzpůsobovat, celkový koncept. Z programů cca osmítýdenních, které byly postaveny na vysoké vnitřní dynamice a motivovanosti klientek ke změnám a spolupráci a které se dlouhodobě ukazovaly jako velmi efektivní, přejít na programy, které nemají logický motivační vrchol a formální dynamika pobytu v základním programu je z velké části určována nahodilostí úředního rozhodování. Vytváření efektivních a smysluplných programů v nekonceptním legislativním prostředí je problematické. Tento neblahý stav v péči o rizikovou mládež přetrvává více let a důsledky jsou celospolečensky zjevné. Nezbytné změny v metodice přinesly mnoho úkolů v odborné práci, v organizaci práce, přinesly požadavek vysoce nadstandardní angažovanosti pracovníků, přinesly požadavek nadstandardních výkonů u všech pracovníků až na hranici jejich možností.

Značnou pozornost při hledání nových efektivních metodických postupů si vyžádala problematika adiktologického charakteru, která v prostředí vysoce vulnerabilní klientely nabývá vysoce ohrožujících rozměrů. Vedle tradiční drogové problematiky jde zejména o fenomén virtuálního světa a sociálních sítí, který stále více zasahuje do vývoje osobnosti dospívajících. Jedním z významných nových fenoménů je nárůst klientely, kde problém má transgenerační linii. V neposlední řadě přichází nový problém pro celkovou činnost zařízení. Tím je transformace dětské psychiatrie, která přivádí značný podíl obligatorních klientů do zařízení.

Personální zabezpečení činnosti:

Mgr. Jana Cvetlerová

V kalendářním roce 2021 měl Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče 86,38 přepočteného počtu zaměstnanců. Z toho je 66,82 pedagogických pracovníků.

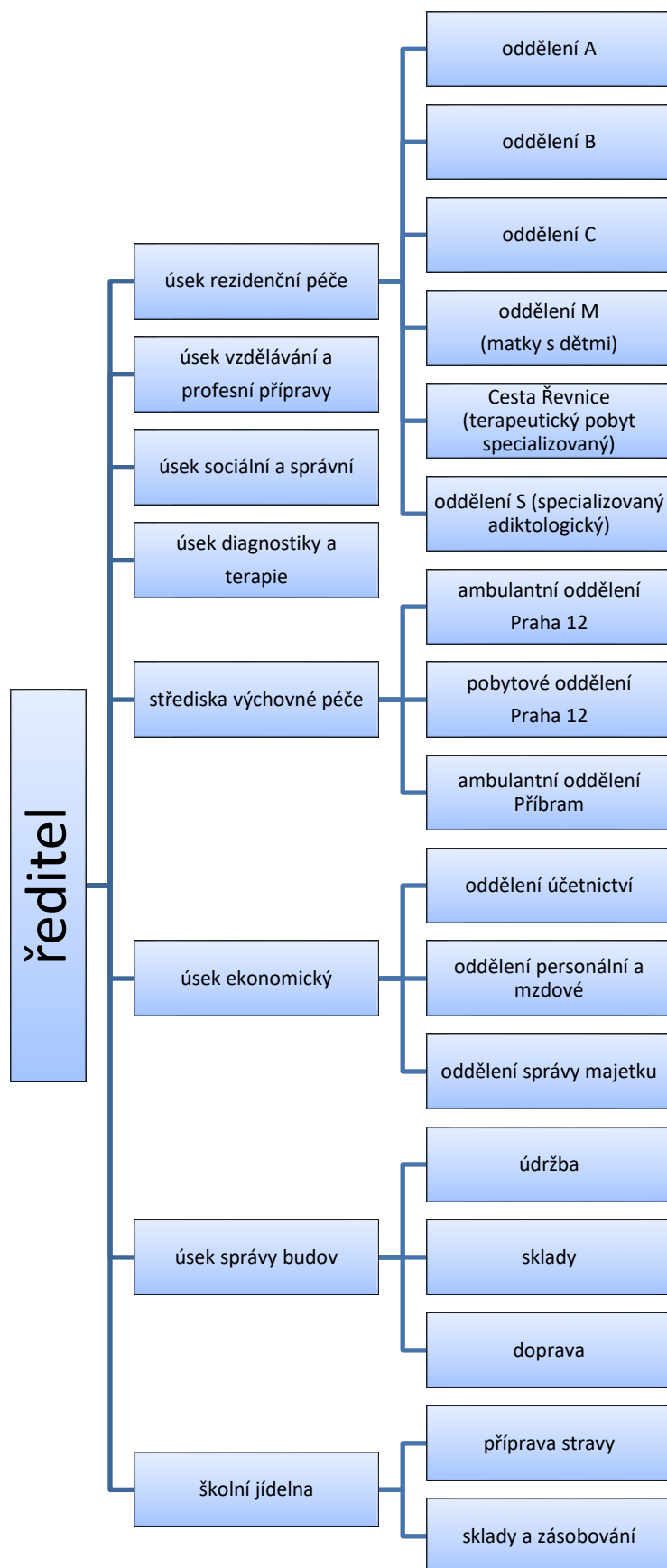
Ve školním roce 2020/21 v programech Diagnostického ústavu pracovalo 5,5 speciálních pedagogů, 21,6 vychovatelů, 22,0 asistentů pedagoga, 3,8 psychologů, 2,0 sociální pracovníce a další zaměstnanci zajišťující provoz organizace.

Na třech pracovištích Střediska výchovné péče bylo zaměstnáno 15,0 pedagogických pracovníků (4,7 speciálních pedagogů, 3,1 psychologů, 3,0 vychovatelé a 3,0 asistenti pedagoga).

Úkoly zdravotně lékařské jsou z důvodu legislativy zabezpečovány zaměstnáváním lékařů v rámci dohod mimo pracovní poměr (dětský lékař, psychiatr), stejně je řešen pracovní vztah u pracovníků zajišťujících supervizi týmů.

V žádném z ukazatelů nebyl překročen limit zaměstnanců. Stejně tak byl dodržen limit na mzdové prostředky.

Organizační struktura

Zastupování ředitele:

1. Zástupce ředitele
 - *Mgr. Markéta Véllová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí úseku diagnostiky a terapie
2. Zástupce pro věci personální
 - *Mgr. Jana Cvetlerová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí oddělení
3. Zástupce pro hospodářskou činnost organizace
 - *Libuše Doleželová*, hlavní účetní ve funkci vedoucí ekonomického úseku

V nepřítomnosti ředitele je jeden ze zástupců pověřen zastupováním ředitele v plném rozsahu, s výjimkou smluvních vztahů a rozhodnutí s nepřiměřeným či dlouhodobým ekonomickým a personálním dopadem pro organizaci.

Řízení úseků provozu:

1. Diagnostiky a terapie	<i>Mgr. Markéta Véllová</i>
2. Sociální a správní	<i>Bc. Lucie Raková</i>
3. Vzdělávání a profesní přípravy	<i>PaedDr. Marcela Polášková</i>
4. Ekonomicko-hospodářský	<i>Libuše Doleželová</i>
5. Správa budov	<i>Ing. Josef Vostatek</i>
6. Školní jídelna	<i>Ing. Jan Kopecký</i>

Pobyťová oddělení:

1. Základní diagnostický pobyt – oddělení A	<i>Mgr. Jitka Holakovská</i>
2. Základní diagnostický pobyt – oddělení B	<i>Bc. Gabriela Grossmannová</i>
3. Základní diagnostický pobyt – oddělení C	<i>Bc. Gabriela Grossmannová</i>
4. Oddělení – matky s dětmi (M)	<i>Mgr. Jana Cvetlerová</i>
5. Cesta Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný	<i>MUDr. Michaela Chrdlová</i>
6. Oddělení S – adiktologický program Sulická	<i>Bc. Bedřich Doležal</i>

Střediska výchovné péče:

1. Středisko výchovné péče Praha 12, Rakovského 3138
 - ambulance *PaedDr. Jolana Marková*
 - pobyt *Mgr. Jeanette Švíková*
2. Středisko výchovné péče Příbram, Školní 129
 - ambulance *Mgr. Ing. Jana Eliášová*

Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě

Mgr. Markéta Vělová

V průběhu roku 2021/22 zajišťoval činnost úseku tým pracovníků s odbornostmi: speciální pedagogika, etopedie, psychologie, klinická psychologie, psychiatrie.

Odborná činnost pracoviště byla realizována především v následujících oblastech:

Diagnostika

- Psychologické vyšetření, zaměřené na diagnostiku struktury osobnosti, úrovně intelektových a kognitivních schopností v kontextu předchozích závěrů psychologických pracovišť a výchozích anamnestických údajů
- Speciálně pedagogické vyšetření zahrnující diagnostiku úrovně školních znalostí a specifických vzdělávacích potřeb, profesní profilaci a návrh odpovídajícího vzdělávacího programu
- Speciálně-pedagogické vyšetření mapující míru a oblasti rizikového chování
- Vyšetření zaměřené na status a dynamiku vztahů k sobě, rodičům, skupině, autoritám
- Vyhodnocení míry vulnerability pro formulování individuálního programu
- Zpracování Programu rozvoje osobnosti dítěte na základě identifikace individuálních potřeb dítěte a stanovených cílů

Terapie a poradenství – formy a zaměření činnosti

- Krizová intervence
- Individuální a skupinová práce zaměřená na posilování psychosociálních a komunikačních dovedností, posilování resilience, trénink řešení modelových situací, posilování zdravějších interpersonálních vztahů, řešení zátěžových situací, sebepojetí aj.
- Práce s rodinou – rodinné poradenství a terapie
- Prevence rizikového chování, snižování vulnerability
- Motivační rozhovory
- Práce se selháním v individuálním programu
- Práce s koncepcí a realizací úspěšné role
- Individuální vedení a podpora dítěte v naplňování cílů Programu rozvoje osobnosti dítěte

Další činnost:

- Spolupráce s odloučenými pracovišti/specializovanými programy a zajištění odpovídajících intervencí klientkám při přechodu do programu a dále v jeho průběhu
- Spolupráce s kmenovými školami k zajištění kontinuity vzdělávání během diagnostického pobytu formou individuálního, prezenčního nebo distančního studia, zajištění odpovídajícího typu studia klientkám, přicházejícím do DÚ bez, nebo z nevhodného školního programu
- Spolupráce se zainteresovanými institucemi, neziskovými organizacemi apod. k zajištění alternativního programu během diagnostického pobytu nebo po ukončení péče, především u klientek s blížícím se dovršením 18. roku věku
- Vedení ambulantních programů – kontinuální ambulantní péče pro klientky a jejich rodiny po ukončení rezidenční péče, příp. po ukončení obligatorní výchovy
- Účast na případových konferencích, pořádaných OSPOD
- Organizace a vedení případových setkání v DÚ a SVP
- Ambulantní diagnostická vyšetření ve spádových zařízeních (klientky obligatorně umístěné bez předchozího diagnostického pobytu)
- Odborná spoluúčast při rozhodování OSPOD o nařízení předběžného opatření příp. ústavní výchovy, případně při přehodnocení individuálního plánu dítěte s již nařízenou ústavní výchovou formou expertního posudku
- Organizační a obsahové zajištění odborných praxí a stáží studentů příslušných oborů

Spolupráce s VŠ v průběhu školního roku 2021/22:

- Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, Filozofická fakulta, I. Lékařská fakulta
- Univerzita Jana Amose Komenského
- Pražská vysoká škola psychosociálních studií
- Masarykova univerzita – Pedagogická fakulta
- Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta

Personální obsazení:

Mgr. Markéta Véllová	speciální pedagog, vedoucí úseku
Mgr. Tereza Konrádová	psycholog
Mgr. Aneta Muchová	psycholog
Mgr. Patricie R. Woloszczuková	psycholog
Mgr. Naděžda Chodounská	psycholog
PhDr. Pavla Presslerová, PhD.	psycholog
PhDr. Marie Šimová	psycholog
PhDr. Karel Peřina	psycholog
MUDr. Richard Zajíc	psycholog
Mgr. Věra Nováková	vychovatel – specializované programy

Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení

Bc. Lucie Raková

Úsek sociálně právní a správního řízení je vedle základní sociálně právní agendy spojen s administrací klientek a správních souvislostí. Úsek je součástí týmové spolupráce v rámci diagnostického ústavu. Při účasti na konsiliárních poradách se spolupodílí na formulaci organizačních, terapeutických a sociálně diagnostických úkolů, aktivně vstupuje do dynamiky pobytu klientek, spolupracuje s rodiči případně osobami odpovědnými za výchovu, pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí a dalšími institucemi. Dále připravuje podmínky spolupráce s rodinou, koordinuje přijímání k pobytu i ukončení pobytu klientek. Úsek zprostředkovává komunikaci jak s veřejností, tak s odbornými pracovníky, kteří využívají služeb diagnostického pobytu a preventivně výchovného pobytu.

Přijímání nových klientů, délka pobytu a případné další umístění jsou ovlivněny změnami legislativy. Vzhledem k různým praxím soudů se nedá předvídat, jak dlouhý může tento proces být. V některých případech je proces urychlen, v tu chvíli již není možnost dobu pobytu, přemístění nebo umístění ovlivnit a musíme se řídit pravomocným rozhodnutím. Vzhledem k těmto nepředvídatelným rozhodnutím soudů se mění i práce s klienty, což může někdy být i v rozporu s individuálním plánem a zájmem dítěte.

Ve školním roce 2021/2022 úsek koordinoval počet přijímaných dětí k diagnostickému pobytu. I tento školní rok byl specifickým vzhledem k epidemiologické situaci v zemi. Chod úseku se přizpůsobil nařízeným opatřením tak, aby nebylo ohroženo jeho plnění úkolů.

Část úkolů úseku v oblasti správního řízení zajišťuje sociální pracovnice Bc. Monika Bothová. V souvislosti s agendou příspěvku na úhradu péče zajišťuje platby příspěvků na péči, vyřizuje s klientkami, případně jejich zástupci, dávky státní sociální podpory. V souvislosti s vyřizováním příspěvků a úhrady plateb komunikuje s Českou správou sociální zabezpečení, zdravotními pojišťovnami v rámci pojištění a konkrétními úřady práce. Pravidelně pak ve spolupráci s ekonomickým úsekem zpracovává inventarizaci pohledávek.

V souvislosti se změnou zákona o státní sociální podpoře přibyla agenda dokládání potvrzení potřebného k vyřízení přídatku na dítě a to ke každému čtvrtletí. Z tohoto důvodu byla

navázána ještě intenzivnější spolupráce s úřady práce a veřejnými školami, které jsou klientkami navštěvovány.

Jako každý rok úsek spolupracoval v rámci odborných praxí se školami (VOŠ, VŠ) z oboru sociální práce. Praxe vždy probíhají pod vedením konzultanta pro praxe, tedy konkrétního vedoucího úseku.

Úsek plnil Plán kontrolní a řídicí činnosti na dané období, dále úkoly vyplývající z jeho náplní práce a potřeb instituce, úkoly z provozních porad aj.

Organizační struktura úseku:

- Vedoucí sociální pracovnice: Bc. Lucie Raková
- Sociální pracovnice: Bc. Monika Bothová (agenda příspěvku na úhradu péče)
- Sociální pracovnice: Mgr. M. Líbalová (soc. právní podpora – dg. pobyt), aktuálně MD

Statistika za školní rok 2021/2022

Časové rozmezí: 1. 9.2021 – 31. 8.2022

Tabulka č. 1

Děti přijaté do Diagnostického ústavu	Školní rok 2021/22
Děti přijaté k diagnostickému pobytu	65
Děti přijaté na záchytné pracoviště	67
Celkem	132
Z toho:	
- Na základě Rozsudku o nařízení ústavní výchovy	86
- Na základě Usnesení o předběžném opatření	39
- Na základě Rozsudku o nařízení ochranné výchovy	0
- Dobrovolný pobyt po zletilosti, děti umístěné s matkou bez PO	7

Tabulka č. 2

Děti rozmístěné z Diagnostického ústavu	Školní rok 2021/22
Na základě komplexního vyšetření	69
Na základě expertního posouzení (žádosti jiných zařízení)	35
Celkem	104
Z toho: Do výchovných ústavů	56
Do dětských domovů se školou	0
Do dětských domovů	4
Do rodiny – ambulantní péče	38
Jinam (zletilost, AD, chráněné bydlení)	6
K 1. 9.2022 v ambulantní péči (děti v rodině)	20

U dětí umístěných do našeho zařízení na základě soudního rozhodnutí je hlavním cílem vedle psychosociální intervence také vytváření komplexní diagnostické zprávy a doporučení pro orgány sociálně-právní ochrany dětí a pro soudy.

Počet nově přijatých dětí byl koncem školního roku výrazně omezen epidemiologickou situací v zemi. V průběhu sledovaného období bylo přijato na zachytné pracoviště trojnásobně více klientek než v uplynulých letech. Z dětí přijatých z rodin se jich vrátilo již po absolvování základního diagnosticko-terapeutického pobytového programu zpět do rodin cestou ambulantní péče 40%.

Hodnocení výchovně vzdělávací a léčebně terapeutické činnosti

Základní diagnosticko terapeutický program - oddělení A

Mgr. Jitka Holakovská

Jedná se o příjmové oddělení, kde se klientky adaptují na pobyt v DÚ. Vyrovnat se s okolnostmi změn a bilancováním konfliktní minulosti není pro mnohé z nich snadné, proto je nutné jim věnovat zvláštní péči a pozornost často na úrovni krizové intervence.

V tomto období, které lze charakterizovat jako adaptační, je soustředěna pozornost na vytvoření prostředí, které klientky mohou vnímat jako bezpečné a laskavé. Během výchovně terapeutických aktivit se zaměřujeme především na období života klientky před příchodem do DÚ. Přijetí smyslu pobytu v zařízení, alespoň částečné vyrovnání se s minulostí a navázání bezpečného vztahu k dospělým je pro další pobyt zásadní. Velký důraz klademe i na vzájemné vztahy mezi klientkami skupiny, na schopnost respektovat druhé i přes jejich odlišnosti, což přispívá k bezpečné a přátelské atmosféře oddělení.

Po příchodu na oddělení spoluvytváříme s klientkou individuální plán (PROD), který doprovází klientku celou dobu pobytu. Denní program je rozčleněn na jednotlivé bloky, přičemž dopolední jsou zaměřené na výuku, odpolední spíše na aktivity sebepoznávací a výchovně terapeutické. Ve výuce postupujeme podle individuálních plánů tak, aby každá z klientek mohla pracovat na úrovni pro ni přiměřené. V odpoledních blocích se věnujeme rozvoji fyzické zdatnosti, s pomocí hudebních nebo výtvarných činností ovlivňujeme prožívání, vedeme k poznávání sebe sama. Z tohoto důvodu jsou v programu zařazeny i různé psychosociální hry. Náročnost úkolů na tomto oddělení vyžaduje intenzivní podporu pracovníků oddělení pro diagnostiku a terapii.

Kontakt s rodinou je zabezpečen především formou telefonátů a návštěv v zařízení. Pozornost je věnována udržení, obnově či navození vztahů s rodiči a širší rodinou.

Oddělení rovněž zajišťuje úkoly záchytného pracoviště, což vyžaduje zvýšené odborné personální zázemí.

Personální obsazení:

Mgr. Jitka Holakovská	odborný vychovatel	VŠ - pedagogika
Bc. Jakub Jiroušek	odborný vychovatel	VŠ - pedagogika
Bc. Markéta Kovářová	odborný vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Tereza Rosolová	odborný vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Alena Kamenská	odborný vychovatel	VŠ – speciální pedagogika do 31. 12.2021
Bc. Petr Maršík	odborný vychovatel	VŠ – vychovatelství – do 28. 2. 2022
Mgr. Martina Bičíková	odborný vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Patricie Woloszczuková	asistent pedagoga	od 1. 6. 2021 do 31. 12. 2021
Mgr. Karolína Mochanová	odborný vychovatel	VŠ – speciální pedagogika od 1. 1. 2022
Bc. Nella Kruftová	odborný vychovatel	VŠ- speciální pedagogika od 15. 2. 2022
Bc. David Halamíček	asistent pedagoga	VŠ-učitelství ZSV a dějepis od 1. 5. 2022
Bc. Lucie Javůrková	asistent pedagoga	VŠ- sociální pedagogika od 1. 5. 2022

Základní diagnosticko terapeutický program - oddělení B + C

Bc. Gabriela Grossmannová

Oddělení B je složeno ze dvou výchovně-terapeutických skupin B1 a B2. Klientky přecházející z oddělení A se zařazují do terapeutické skupiny, která respektuje jejich individuální potřeby, některé z nich studují na externích školách.

Terapeutická skupina B1 je koncipována pro klientky, které dosud z různých důvodů nejsou zařazeny do externí formy vzdělávání ve veřejné škole, pokračují v plnění úkolů PROD, a to v těchto oblastech: sebepojetí, osobní vztahy, profesní příprava a zároveň je jim věnována individuální vzdělávací péče s ohledem na jejich aktuální výukové potřeby.

Terapeutická skupina B2 je navržena pro klientky zařazené do externího vzdělávacího programu veřejných škol. Klientky byly vedeny k plnění svých školních povinností, k samostatnosti a dodržování jasně stanovených pravidel. Vedle skupinových metod a práce s dynamikou skupiny se stále více odborná práce přesouvá do individualizovaných forem. Hlavním cílem oddělení je především pomoc klientkám - podpora v náročné životní situaci, upevnění pocitu bezpečí, prohloubení důvěry, přiblížení se rodinnému prostředí, vedení k

zdravému životnímu stylu, k samostatnosti a odpovědnosti. Základní cestou k plnění těchto úkolů je zaměření se na sebepoznání, sebepojetí, na otázky vlastní identity, reflexi specifických vlastností, schopností, dovedností a návyků. Vše probíhá s důrazem na nácvik standardních, individuálních a specifických sociálních situací, tedy předcházení konfliktům vznikajícím v konfrontaci s vlastním prožíváním, očekáváním rodičů, školy a většinové společnosti. Společným mottem je posilování resilience ve vztahu k rizikovým vlivům.

Každodenní dopolední vzdělávací činnost byla ve školním roce 2021/2022 na skupině B1 již tradičně realizována pod vedením PaedDr. Marcely Poláškové. V odpoledních hodinách převažovaly výchovně-terapeutické činnosti. Vzhledem k ústupu pandemie covid-19 bylo v tomto školním roce možné realizovat větší množství externích aktivit tak, jak tomu bylo zvykem v minulých letech. Navštívili jsme s klientkami řadu divadelních představení, pražské kulturní památky, výstavy a kulturní akce. Dále jsme s klientkami absolvovali turistické výlety do přírody a tematické výjezdy jako např. návštěvu Karlštejna, Zoo a mnoho dalších. V tomto školním roce jsme též realizovali externí sportovní aktivity např. návštěvy Jump-parku, lanových a fitness center atd.

V hodnoceném školním roce byl též kladen důraz na individuální práci s klientkami s přihlédnutím k jejich osobnostnímu vývoji a individuálním potřebám. Další z našich úkolů spočíval v komunikaci s rodinami klientek, v pomoci s urovnáním často narušených vztahů. Návštěvy zákonných zástupců a širší rodiny probíhaly vždy po dohodě s vedoucím vychovatelem. Klientky během pobytu na našem oddělení měly možnost trávit víkendy doma s rodinou zpravidla ve frekvenci jednou za 14 dní.

Oddělení C je navazující oddělení, kam klientky přicházejí zpravidla z odd. B v průběhu probíhající školní docházky. Oddělení se již druhým rokem skládá ze dvou výchovně-terapeutických skupin. Jedna skupina klientek dochází do svých externích škol, po návratu ze škol je hlavním obsahem odpoledního programu domácí příprava. Cílem je facilitace obnovy vztahů s vlastní rodinou a absolvování úspěšného studia na dané veřejné škole. Hlavní důraz je kladen na přípravu do školy, vzhledem k tomu, že klientky zpravidla nemají vypěstované návyky k samostatné přípravě. Využitím skupinových a individuálních forem práce odborných pracovníků a vzájemnou pomocí si nenásilnou formou tyto dovednosti osvojují. Zaměřovali jsme se ve skupinové či individuální formě na duševní hygienu, řešení problémů v rodině, na problémy spojené se školou, vztahy s vrstevníky a vztahy ve skupině. Všechny aktivity

směřovaly k posílení resilience a navození prosociálních stereotypů, prožitku úspěchu a stabilizace pozitivních vztahů k rodině.

Druhá skupina klientek odd. C navštěvuje školy v blízkosti svého domova, tudíž přes týden využívá internátních zařízení a vrací na víkend zpět do našeho zařízení. Naopak klientky, které od nás denně docházejí do svých externích škol, pokud je to možné, se o víkendech navracejí ke svým rodinám. Klientky z obou těchto skupin se samy podílejí na celkovém chodu oddělení a zajišťují pod vedením vychovatelů odd. B běžné domácí práce, jako je například praní osobního prádla, žehlení, úklid oddělení a nakupování.

Ve školním roce 2021/2022 pracoval na oddělení B a C stabilní tým pracovníků pod vedením Bc. Gabriely Grossmannové. Práce byla vedena v laskavém, přátelském a trpělivém přístupu, avšak s jasnými a pevnými pravidly.

Personální obsazení:

Bc. Gabriela Grossmannová	odb. vychovatel VŠ - speciální pedagogika
Mgr. Eliška Bartoňová	odb. vychovatel VŠ - speciální pedagogika
Bc. Klára Suchanová	odb. vychovatel od února 2022 VŠ - speciální pedagogika
Bc. Jana Novotná	odb. vychovatel od května 2022 VŠ - pedagogika
Bc. Hana Vojtová	odb. vychovatel VŠ- speciální pedagogika
Mgr. Alena Kamenská	odb. vychovatel VŠ- speciální pedagogika
Bc. Natálie Maurerová	adiktologie

Úsek vzdělávání a profesní přípravy

PaedDr. Marcela Polášková

Cílem výchovně vzdělávací práce a přístupu ke klientkám na našem úseku je vytvoření trvalého prostředí, které klientkám umožní uspokojení vzdělávacích potřeb, rozvoj vědomostí, dovedností a návyků, a to s přihlédnutím ke zvláštnostem klientek, jejich zájmům a potřebám. Maximálně se snažíme o to, aby si osvojily učení jako přirozenou součást života a pojmáme ji jako službu. Základním cílem vzdělávací činnosti je získání kompetencí pro uplatnění v samostatném životě. Klíčové kompetence představují soubor znalostí a dovedností, které klientky využijí v životě a následně v pracovním procesu. Zaměřuje se na kompetence učební,

pracovní, sociální a občanské, emoční a interpersonální. Učení je proces, v jehož rámci získávají klientky znalosti, praktické dovednosti a zkušenosti. Nezbytnou součástí učení je výchova. Do procesu našeho přístupu ke klientkám v diagnostickém ústavu patří i výchova, která je nezbytnou součástí učení, a to vědomého i nevědomého. Ve školním roce 2021/2022 probíhalo vzdělávání klientek na základním i prodlouženém pobytu v rámci školského zákona a vycházelo z Rámcového vzdělávacího plánu ZŠ a SŠ. Klientky přicházející do našeho zařízení se nacházely na různé úrovni vzdělání. Učení u klientek tedy pojmáme jako souhrn mentálních a behaviorálních změn, které jsou výsledkem interakce učitel – klient.

Školní rok byl opět poznamenán koronavirovou nákazou. Zaznamenali jsme další změny a mimořádná opatření ve školství a potažmo i na našem úseku. Bylo jasné, že i nadále je nutno respektovat online či offline výuku, moderní trendy výuky především v cizích jazycích a v neposlední řadě zvýšeně kooperovat s učiteli externích škol. Klientky mnohdy neměly ukončenou povinnou školní docházku, splněný počet let povinné školní docházky, bylo s nimi opakovaně ukončováno studium na různých typech škol s různým zaměřením. Mnohé klientky měnily v minulosti školy, byly ve školách neúspěšné, opakovaně přerušovaly studium nebo jim byla uložena podmíněčná vyloučení.

Koncepci vzdělávání v Diagnostickém ústavu, která byla implementována v září 2017 a průběžně aktualizována, doplňována a evaluována, jsme naplňovali v plném rozsahu dle možností Úseku vzdělávání a profesní přípravy, a to v kombinaci s odbornými kmenovými vychovateli příslušných oddělení. Cíle vzdělávání se podařilo splnit díky nemalému úsilí zaangažovaných profesních týmů.

Jako přínosné se jeví plánování vzdělávacího postupu dle principů cyklického procesu, a to od auditu, přes konstrukci (IVP), implementaci a evaluaci, která celý proces uzavírala.

Vzdělávání v rámci diagnostického pobytu probíhalo diferencovaně:

- Formou docházky do veřejných škol u klientek, kde byl zachován původní ŠVP, případně byl revitalizován či nastaven zcela nový.
- Dále opět distančně kompletací učebních materiálů a laděním požadavků vyučujících.
- Plněním individuálního vzdělávacího programu (IVP) v rámci diagnostického pobytu, který byl navržen pro konkrétní klientku s respektem k specifickým vzdělávacím potřebám a obsahu kurikula vztahujícímu se k budoucímu obsahu studia.
- V tomto roce nebyl ani u jedné klientky realizován individuální studijní program (ISP). Důvodem byl lockdown, uzavření škol a distanční výuka.
- Podporou studentek při dočasném omluvení ze školní docházky, přičemž škola zaslala studijní materiály k samostudiu.

- Individuální práci s klientkami v online výuce a v distančním studiu, úzkou spoluprací s učiteli jednotlivých předmětů a s třídními učiteli klientek.
- Podporou pomocí motivace k překonávání překážek, která byla hlavním pilířem v procesu studia. To vše s důrazem na zdravé mezilidské vztahy klientek, učitelů a vychovatelů.
- Práci s klientkami, které vyžadují chráněné prostředí.
- Podporou při vzdělávání klientek oddělení M – matky a klientek oddělení Sulická.
- Zaměřením na projektové vyučování s cílem rozvíjet kreativitu, učit klientky formulaci názorů, potřeb a řešení problémů. Součástí bylo ověřování dovedností na celé řadě miniprojektů.

Vzdělávání klientek bylo v rámci diagnostických tříd realizováno pod vedením speciálních pedagogů – učitelů. Cílem individualizované pedagogické diagnostiky bylo získat kvalitní informace o úrovni vědomostí a dovedností klientek podle jejich specifických potřeb.

Skupina dívek, která se ve veřejných školách nevzdělávala, studovala podle IVP a závěrečného diagnostického doporučení, a to formou frontální výuky. Získané informace se staly východiskem pro tvorbu IVP ve spolupráci s odbornými vychovateli oddělení B. Po formální stránce se osvědčilo diferencovat klientky do různých formálních skupin, jejichž jediným kritériem byla vzdělávací potřeba klientek. Skupina dívek, která se ve veřejných školách nevzdělávala, studovala podle IVP a závěrečného diagnostického doporučení, a to formou frontální výuky. Obsahově jsme dosáhli sjednocení cílů v rámci mezipředmětových vztahů, vyšší dynamiky edukačních procesů a efektivnější práce dětí v diferenciováných skupinách. Následné plnění IVP probíhalo ve spolupráci učitele, vychovatele, etopeda a psychologa a rovněž tak korespondovalo s cílem plánu rozvoje osobnosti dítěte (PROD). V tomto směru jsme úzce spolupracovali s Úsekem diagnostiky, terapie a koordinace sítě v rámci pravidelných meziúsekových porad.

Klientky byly vedeny ve školní matrice.

V oblasti vzdělávání jsme zaměřili naši pozornost na individualizaci, přirozenou diferenciaci aktivit, práci na úkolech, které jsou propojeny v rámci integrovaného bloku stejným tématem, volbu různých úrovní obtížnosti a rozmanitých činností. Pomocí volby aktivit, které odpovídají potřebám, preferencím a vrozeným předpokladům se snažíme u klientek podporovat dominantní typ inteligence. S klientkami, které nejsou rozhodnuty o svých dalších vzdělávacích cílech, hledáme další vize vzdělávání.

Další nosnou oblastí práce je rozvoj komunikativních dovedností klientek, práce s informacemi, rozumění textu. S tím souvisí rozvoj potenciálu v oblasti jazyků a přírodovědných oborů s využitím tabletů. Prázdninová školička zahrnovala několik tematických celků. Jednalo se o kondiční aktivity zaměřené na rozvoj pohybových dovedností – turistika a tenis, letní tvoření – rukodělné a výtvarné.

V neposlední řadě věnujeme zvýšenou pozornost mezilidským vztahům klientek, učitelů a vychovatelů.

Nabízíme logopedickou péči profesionální logopedky, a to průřezově všemi odděleními.

V procesu rozvoje klíčových kompetencí zaměřujeme náš potenciál na digitální gramotnost, využíváme inovativní metody práce a posilujeme zpětnou vazbu. Vytváříme podmínky co nejširšího využití potenciálu klientek.

V rámci inkluzivního vzdělávání se zaměřujeme na nadané klientky s důležitostí podpory jejich talentu. Pracujeme s časovým plánem a podporujeme mnohočetnou inteligenci. Využíváme projektové vyučování s cílem spolupráce, formulace názorů a řešení problémů.

Nedílnou součástí dalšího vzdělávání zaměstnanců na našem úseku je plán sebevzdělávání a další vzdělávání v naší specializaci. V letošním roce jsme se soustředili na nové trendy výuky ZŠ a SŠ. Sledujeme též tematiku poruch učení a chování. Výsledky našeho vzdělávání se promítly do multimediálních forem vzdělávání při práci s klientkami v počítačové pracovně v reálném čase, nabízeli jsme pomoc při řešení komplikací vyplývajících ze zátěže během distančního studia a při osobních problémech klientek. Samozřejmostí je pro nás studium pedagogické a psychologické literatury a účast na odborných seminářích a přednáškách. (DVPP, VISK, Descates aj.)

Personální obsazení:

PaedDr. Marcela Polášková

Mgr. Gabriela Dejmková

Oddělení M – specializovaný program – matky s dětmi

Mgr. Jana Cvetlerová

Hlavními důvody umístění jsou narušené vztahy k sobě, dítěti, specifické zdravotní či osobnostní důvody nezletilé, výchovné problémy a v mnoha případech nevyrovnání se původní rodiny s těhotenstvím nezletilé dívky.

Hlavním úkolem oddělení je dovést klientku ke zvládnutí role matky a to z několika pohledů:

- zajištění základních potřeb dítěte, tzn. naučit klientku základní péči o dítě od krmení, koupání, přes přípravu jídla, po zvládnutí náročnějších situací při nemoci dítěte, základy první pomoci dítěti, zajištění podmínek správného psychomotorického vývoje dítěte, hraní a mazlení s dítětem apod.
- druhou oblastí je zvládnutí určitých sociálních dovedností, finanční gramotnost (rodinný rozpočet, nákupy, návštěvy lékařů s dětmi, jízda MHD s kočárkem apod.)
- základy péče o domácnost – vaření dětem i dospělým (klientky na oddělení samy vaří večeři, připravují i celodenní stravu pravidelně každou neděli), uklízení, péče o oblečení základy šití atd.

Plnění těchto úkolů směřuje k nejdůležitějšímu cíli – samostatnosti klientky jako matky v péči o sebe, dítě a tím rodinu. Jako nový úkol se ukazuje nezbytnost zaměření na posilování určité sebedůvěry u klientky, jistoty v péči o dítě. Zkušenosti ukazují, že při návratu do původního prostředí podléhají příliš snadno často neblahým vlivům nejbližšího okolí – rodina, partner a vzhledem k „hendikepu nezletilosti“ v péči o dítě přebírá někdo jiný roli rozhodování v péči o dítě. Klientka tak přichází o kompetenci, kterou v programu oddělení získala a hledá si náhradní, většinou nevhodný program.

I nadále se potýkáme se změněnou praxí u soudních rozhodování, kdy u nezletilé matky soud rozhodne o obligatorní péči, ne však u dítěte, kde předpokládá subsidiárně ve znění NOZ, že je funkce naplněna. Tato právní praxe vytvořila značný problém v naplňování práv otců uvedených v rodném listě a korekci proporcí nároků. Plnění úkolů svěřených tomuto oddělení bylo v hodnoceném roce zatíženo velmi závažnými zdravotními problémy u dětí i matek. Několik hospitalizací se závažnými operacemi, mnoho náročných vyšetření a nespočet návštěv lékařů.

Ve školním roce 2021/2022 se programu oddělení pro matky s dětmi účastnilo 8 klientek s dětmi. Klientky zde byly umístěny dlouhodobě, u žádné nebyla možnost dřívějšího návratu do rodiny.

Personální obsazení

Mgr. Jana Cvetlerová	speciální pedagog	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Lucie Tlustáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Nicola Novotná	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Pavla Veverková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Viktorie Henzlová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Barbora Dufková, Dis.	vychovatel	VOŠ – sociální pedagogika
MUDr. Martina Iglicová	asistent pedagoga	VŠ – lékařská fakulta

Barbara Hochheim
Eva Třísková
Hana Širlová
Vendula Hanzlíková

asistent pedagoga SPgŠ
asistent pedagoga (N) SŠ
asistent pedagoga (N) SŠ
asistent pedagoga (N) SŠ

Oddělení S – specializovaný adiktologický a léčebně terapeutický program

Bc. Bedřich Doležal

Jedná se o detašované pracoviště s vyšším podílem adiktologické problematiky. Sídli v pronajatém objektu (domeček Nad'a) v areálu Dětského centra při Thomayerově nemocnici. Provoz byl zahájen 21. 10.2018.

V provozu je rezidenční program s kapacitou devíti klientek a ambulantní program pro klientky na propustkách ze zařízení, včetně adiktologického a dalšího poradenství, a to i po zletilosti. Je možnost prodloužit pobyt po zletilosti formou dobrovolného pobytu, pokud o to klientka sama požádá.

Hlavní motivací ke vzniku oddělení byla přítomnost cílové skupiny v rámci celé organizace DÚ. Podíl klientek, které mají v anamnéze adiktologickou problematiku soustavně narůstá. Cílovou skupinou programu jsou dlouhodobé uživatelky návykových látek, které mají zneužívání psychoaktivních látek již poměrně hluboce a pevně integrované do svého životního stylu. Vznik odloučeného samostatného programu je výsledkem hledání řešení pro problém kontaminace drogovou problematikou ve skupinách s jinou problematikou v základním diagnosticko-terapeutickém programu. Vysoká vulnerabilita u klientek, kde drogová problematika není primárním problémem, je dána zejména vysokým podílem nezralé, nestabilní osobnosti, v situaci, kdy dramaticky nezvládají řešení vlastních konfliktů, touží po rychlém a snadném zbavení se tenze v prožívání a současně ještě nemají zkušenosti s drogami. Délka pobytu na oddělení S (Sulická) je individuální, v rozpětí průměrně 3-9 měsíců, v indikovaných případech i déle. Nejedná se o klasický rezidentní (komunitní adiktologický) terapeutický pobyt, protože klientky navštěvují prezenční formou veřejné školy. Opouštějí tedy denně bezpečný prostor skupiny, aby se v pořádku po škole vracely. Nicméně do pravidel oddělení jsou prvky terapeutické komunity integrovány s ohledem na specifika adolescentní populace.

Cíle individuálních programů jsou definovány již před nástupem klientky na oddělení jako součást vícestranného kontraktu mezi pedagogickým týmem oddělení Sulická, klientkou samotnou a dalšími zainteresovanými subjekty – to je nejčastěji rodina klientky a příslušný OSPOD, případně zástupci dalších profesí.

Smyslem programu je, vedle abstinence od návykových látek a zvládání studijních povinností a nároků oddělení, také internalizovat pozitivní změny v chování a posilovat obecnou resilienci klientek.

Součástí programu může být i práce s motivací do specializované adiktologické léčby, pokud se to jeví jako vhodné (abúzus NL je dominantní složkou, na úkor ostatního). V adiktologické problematice jsou využívány prvky case managementu – hledání a propojování klientek s adekvátním typem služeb – ambulantními a rezidenčními adiktologickými programy pro adolescenty. Součástí bezpečí a pravidel je i obecná dohoda a spolupráce na případném pobytu na Dětském a dorostovém detoxikačním centru VFN a Oddělení 8 (AT a detoxikační oddělení, PN Bohnice). Oddělení Sulická spolupracuje i s dalšími poskytovateli adiktologických služeb. Jsou jimi např. Klinika Adiktologie 1. LF a VFN, Dětská a dorostová adiktologická ambulance organizace Sananim, z.ú., a další relevantní organizace.

Program je rozdělen do tří fází A - B - C, které se liší v pravidlech především rozdílným (postupně narůstajícím) poměrem odpovědnosti a autonomie klientek. Fáze A je adaptační, ve které sice dívky již chodí do školy, ale jinak je jejich pohyb mimo oddělení (vycházky, pobyty v rodině) minimální. Ve fázi B (stabilizovaný pobyt s pevnou vazbou ve vztazích skupiny a týmu) by měla klientka prokázat dlouhodobé a stabilní zvládání nároků programu a úkolů vycházejících z individuálního plánu klientky či PRODu. Fáze C je cílová, klientky se připravují na odchod a častěji jsou realizovány pobyty mimo oddělení.

Metodicky jde tedy o kombinaci podílu režimových prvků ve vztahovém prostředí s využíváním skupinové dynamiky, individualizace v komplexním prostředí – tedy také s rodinou, školou, volnočasovými aktivitami. Klientky jsou podporovány ve sportovních a kulturních volnočasových aktivitách.

Důležitou součástí je práce se vztahem v terapeutickém kontextu. Každá klientka je spárována se svým klíčovým pracovníkem, nebo pracovnící, která je v užším kontaktu s rodinou, zástupci školy či zaměstnavatele a volnočasových aktivit, kam klientka dochází. Ten má také na starosti

společnou tvorbu a reflexi plánů, školní a vzdělávací záležitosti klientek, zdravotní péči a další agendu spjatou s konkrétní klientkou.

Pedagogický tým má pravidelné porady a supervize s externím akreditovaným supervizorem. Po poradách se konají vždy tzv. komunity – velké skupiny všech dětí a pedagogických pracovníků. To je prostor, který je důležitý pro kohezi celého oddělení. Vedoucí týmu dvakrát týdně konzultuje v konziliu celé organizace DÚ, kde jsou přítomni psychologové, speciální pedagogové, vedoucí dalších skupin a týmů, sociální pracovníce, případně psychiatr a zástupci dalších specializací. Pedagogický tým rovněž pořádá na oddělení odborné workshopy, kde se vzdělává v nejen adiktologické problematice.

Personální obsazení oddělení:

Mgr. Bedřich Doležal	Vedoucí oddělení	VŠ - Adiktologie
Mgr. Kamila Škvorová	Asistent pedagoga	VŠ – Adiktologie
Mgr. Zuzana Vařeková	Asistent pedagoga	VŠ – Adiktologie
Bc. Kristýna Štromajerová	Asistent pedagoga/noční vychovatel	VŠ – Pedagogika
Bc. Lucie Axmannová	Asistent pedagoga	VŠ – Pedagogika
Bc. Tereza Rosolová	Asistent pedagoga	VŠ – Pedagogika
Klára Horváthová	Asistent pedagoga	studuje 3.roč. Bc. Adiktologie
MgA. Michaela Švédová	Asistent pedagoga	VŠ - DAMU
Hana Ševčíková	Asistent pedagoga/noční vychovatel	VŠ, Pedagogika –
studuje Bc. program		
Anastázie Gálová	Asistent pedagoga/noční vychovatel	VŠ, Psychologie –
studuje Bc. program		
Bc. Eliška Žurav	Asistent pedagoga/noční vychovatel	VŠ – Spec.
pedagogika - na mateřské dovolené		

Oddělení (CESTA Řevnice) – specializovaný adiktologický a léčebně terapeutický program, Řevnice, Sádecká 169

MUDr. Michaela Chrdlová

1. Informace o programu

Název realizovaného programu: CESTA Řevnice – výchovně léčebný pobytový program pro problémové uživatelky návykových látek a klientky s psychiatrickou zátěží ve věku 15-18 let.

Adresa: Řevnice, Sádecká 169, PSČ: 252 30,

tel., mobil: + 420 777 738 795

e-mail:cestarevnice@gmail.com, www.cestarevnice.cz

Vedoucí programu: MUDr. Michaela Chrdlová

Cílová skupina: problémoví uživatelé návykových látek uvedené věkové kategorie, klientky s psychickým nebo psychiatrickým onemocněním, které jsou v důsledku svého psychického oslabení závažně ohroženy ve svém vývoji.

Základní poskytované služby: základní pobytový léčebně výchovný program, navazující pobytový program, ambulantní práce s klienty, kteří absolvovali pobyt, práce s rodinami a zákonnými zástupci klientek.

Struktura poskytované péče

Základní struktura poskytované péče vychází z doporučených a osvědčených postupů. Program je nastavený tak, aby co nejlépe reagoval na potřeby klientů a jejich rodin. Oddělení v současné době poskytuje komplexní výchovně terapeutickou péči dospívajícím s psychiatrickou komorbiditou včetně problémového užívání návykových látek ve věku 15-18 let, práci s rodinným systémem a kooperaci s kurátory a odbornými zdravotnickými zařízeními. Program Cesty je specializovaným programem DÚ a SVP Praha 4 – Hodkovičky.

Program je rozčleněn do tří na sebe navazujících částí, které na sebe plynule navazují dle individuálních potřeb klientek.

- základní program
- navazující pobytový program
- ambulantní doléčovací program

Základní program

Doba pobytu je nastavena na 8 -11 týdnů. Již před nástupem klientek do pobytu sbíráme jejich základní anamnestické údaje v rámci konziliárních setkání, která pravidelně probíhají v kmenovém zařízení za přítomnosti psychologů, speciálních pedagogů a dalších zástupců kmenové organizace. Také s klientkami hovoříme v rámci motivačních rozhovorů a připravujeme je k nástupu do programu. Během programu je zpracován individuální plán, založena průběžná dokumentace pro přehledné zdokumentování průběhu programu a nastavení potřebných doporučení pro další práci s klientem. Základními prvky programu jsou: skupinová a individuální práce s klientem, rodinné poradenství, podpůrná a edukativní terapie, motivační trénink i terapie pracovní. Do pobytu jsou zakomponovány sportovní a pohybové aktivity spojené se zátěžovými prvky. Důležitou součástí programu je udržování a zpětné navazování kontaktu se školou nebo jiným vzdělávacím zařízením a profesní poradenství. Také cílené zapojení rodiny, práce se zákonnými zástupci klientů a s kurátory je další částí komplexního přístupu ke klientovi. Vždy vycházíme z toho, že klient má určité zázemí, které může výrazně

ovlivnit jak průběh léčby, tak i období po ukončení základního programu.

Ambulantní doléčovací program

Je poskytován všem klientům, kteří prošli základním pobytem a jsou pro tento program vhodní. Je realizován především formou individuálních konzultací, která je doplněna pravidelným telefonickým kontaktem. Cílem programu je provést klienty, kteří prošli základním pobytem, případně i navazujícím pobyťovým programem, rizikovým obdobím spojeným s návratem do rodiny a do prostředí, které klade na klienty i jejich rodiny zvýšené nároky a často je vrací k dříve naučeným stereotypům. Učíme tak naše klienty využívat nově získané dovednosti i v běžném náročném prostředí.

Navazující pobyťový program

Je určený dívkám, které prošly základním pobytem a potřebují ještě podpořit v získaných dovednostech, zároveň nemají fungující rodinné zázemí. Navazující program, jeho struktura i délka je individuálně tvořena podle potřeb dané klientky. Cílem programu je především příprava klientek na nároky běžného života mimo ústavní zařízení. Součástí programu je i pravidelný školní program a možnost vlastního výběru mimoškolních zájmových aktivit, které dívky mohou realizovat mimo zařízení.

Tabulka č. 1 Popis činnosti

<i>Popis činnosti</i>	<i>Podíl v %</i>
Skupinová terapie	7,5
Psychologické poradenství	4,0
Arteterapie	7,0
Práce s rodinou (rodinná setkání, poradenství,)	5,0
Fyzická rehabilitace zaměřená na upevnění fyzické kondice	12,5
Zážitková pedagogika	12,0
Podpůrná terapie (edukativní terapie, motivační trénink, prevence relapsu)	11,0
Individuální práce s klientem	10,5
Sociální práce	6,0
Jiné (strukturovaný denní program, pracovní terapie, relaxace, individuální plány)	24,5

2. Obsah a průběh programu

Vývoj aktivit programu, jejich obsah a případné změny v průběhu roku:

V uplynulém školním roce došlo k výrazným proměnám programu, které byly dány především skladbou klientek na našem oddělení a také stále složitou epidemiologickou situací, která omezovala běžné a připravované aktivity. Museli jsme reagovat na řadu aktuálních doporučení ze strany škol a zdravotnických zařízení, nemohli jsme realizovat plánované výjezdové aktivity

a programy mimo zařízení. Většina kontaktů jak s kurátory, tak i s rodinami dívek probíhala telefonicky nebo prostřednictvím počítačové sítě. To kladlo zvýšené nároky jak na personál na oddělení, tak i na klientky. Provoz na oddělení i přes tato omezení probíhal kontinuálně bez přerušení. V roce 2021 jsme realizovali výraznější změny v programové struktuře v důsledku nárůstu klientek s psychiatrickou komorbiditou směrem k výchovně léčebné péči klientkám, které jsou obligatorně svěřené do DÚ. Reagovali jsme tak na aktuální potřeby v rámci DÚ. Většina našich klientek má zkušenosti s psychiatrickou péčí, včetně opakovaných hospitalizací a také pravidelně užívá medikaci. To klade specifické nároky na vybavení oddělení a personální obsazení. Prodloužila se také výrazně doba, po kterou na oddělení klientky pobývaly. Jsme přesvědčení, že tento trend bude přetrvávat především z důvodu nedostatečných možností specializované psychiatrické péče pro dospívající včetně stacionářů a ambulancí, kam by mohly klientky a jejich rodiny docházet v místě svého bydliště.

Případné změny cílové populace

Ve školním roce 2021-2022, za období 1. 9.21 – 31. 8.22 prošlo specializovaným programem 22 klientek. Převažovaly dívky, u kterých nebyl adiktologický problém primárním důvodem k přijetí na oddělení. Spíše se jednalo o problémy v chování, impulzivitu, emoční nestabilitu a špatné rodinné zázemí v kombinaci s psychiatrickou komorbiditou. Častěji přicházely děti bývalých nebo aktivních uživatelů. Za důležité považujeme propojení spolupráce se specializovanými zdravotnickými zařízeními a adiktologickými ambulancemi, které jsou často místem prvního zachytu potenciálního klienta. Spektrum užívaných drog u našich klientek se výrazně nezměnilo. Stále se jedná o užívání pervitinu, ale zvyšuje se i problémové užívání konopí, které je v souvislosti s psychiatrickou komorbiditou velmi rizikové. Zároveň se objevují problémy s legálně dostupnými komoditami, především nadměrná konzumace energetických nápojů a žvýkacího tabáku.

Problematické je i nadužívání alkoholu u mladších věkových kategorií, které je často spouštěčem nástupu problémového chování. U našich klientek pak dochází k zneužívání psychofarmak v kombinaci s dalšími látkami.. Alarmující je stále se snižující věk prvouživatelů návykových látek. Jako další problematiku vnímáme prostor informačních technologií a anonymity virtuálního světa, který přispívá k prohloubení rizikového chování u mladistvých. Zaznamenali jsme také nárůst různých forem sebepoškozování a auto i heteroagrese.

Tým – vzdělávání, supervize, stáže:

Supervize je vedena akreditovaným lékařem-terapeutem. Supervize v uplynulém roce probíhaly i přes epidemiologická omezení ve standartním režimu. Probíhala i pravidelná intervizní setkávání v rámci sítě adiktologických ambulancí pro mladistvé. Individuálně se jednotliví členové týmu účastnili seminářů a webinářů dle vlastního výběru.

3. Hodnocení a výsledky

Způsob hodnocení úspěšnosti programu:

Hodnocení úspěšnosti klientů provádíme formou osobních i telefonických kontaktů průběžně. Ve školním roce 2021-2022 bylo v péči oddělení 22 klientek. Základní program dokončilo 19 klientek, navazujícím pobytem prošlo nebo prochází 17 klientek a ambulantní program realizovalo 5 klientek. 2 klientky odešly z oddělení do DD a 1 klientka odešla po zletilosti do chráněného bydlení. 6 klientek bylo v průběhu pobytu umístěno v jiném výchovném zařízení.

Kritické zhodnocení rozvoje zařízení, dosažení cílů:

Činnost našeho pracoviště se dosud profilovala do oblasti především preventivní, jedná se o zastavení na cestě směřující k závislosti. Zároveň stále více se profilujeme i do oblasti léčebně výchovné, která se v současné době stává prioritní.

Komunikace s kurátory v uplynulém školním roce byla poznamenána vládními nařízeními a omezila se především na mailovou nebo telefonickou komunikaci. Řada běžných problémů tak zůstala na rozhodnutí našeho zařízení. Problémy vidíme i v nedostatečné možnosti specializované psychiatrické péče v případě potřeb našich klientek, u kterých je v důsledku rozvoje psychiatrické komorbiditě potřeba. Na oddělení tuto potřebu sanujeme externí spoluprací s lékařkou - pedopsychiatričkou. Bohužel se často nedaří při odchodu klientky do místa jejího bydliště najít dostupnou adekvátní pomoc v ambulantní psychiatrické péči, kde odborná péče prostě chybí.

Hodnocení spolupráce se specializovanými zdravotnickými zařízeními:

Tato spolupráce je standartní, ale ne vždy dostatečná. V roce 2021 převzala péči o naše klientky VFN, kam se přesunulo detoxifikační oddělení pro mladistvé. Dále spolupracujeme s léčebnami návykových nemocí a psychiatrickými odděleními nemocnic Bohnice, Motol, Plzeň, Louny Dobruška a Liberec. Vzhledem k přibývajícím psychiatrické komorbiditě je spolupráce s těmito zařízeními nezbytná, ale z důvodů naplněné kapacity lůžek často nedostupná. Spolupracujeme také s nízkoprahovými zařízeními a ambulantními doléčovacími službami. Nastavili jsme

pravidelná setkávání a společné sdílení problematiky. Také v rámci DÚ je nastavena dobrá spolupráce s doléčovacím oddělením Sulická. Na oddělení pravidelně dochází psychologka z diagnostického oddělení, která s klientkami pracuje převážně v individuálním programu.

Tabulka č. 2 - Program ve školním roce 2021- 22 poskytoval služby v těchto oblastech:

	ANO	NE
Primární prevence (vč. včasné intervence u rizikových skupin)	x	
Nízkoprahové (harm reduction) služby		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby pro uživatele tanečních drog		X
Ambulantní léčba (pouze pro klienty, kteří prošli pobytem)	X	
Intenzivní ambulantní péče (denní stacionář, strukturovaný program)		X
Rezidenční léčba (pobytové programy)	X	
Následná péče (ve spolupráci s DU a SVP Hodkovičky, pro klienty kteří prošli pobytem)	X	
Jiné (uveďte jaké) – rodinné poradenství	X	

Tabulka 3 - Personální a organizační zabezpečení programu

Kmenoví zaměstnanci	Počet osob	Vzdělání	Zastávaná funkce	Úvazek
Odbornost				
Vedoucí oddělení	1	VŠ	Terapeut, vedoucí oddělení	1,0
psycholog	1	VŠ	Psycholog-terapeut	0,2
Odborný vychovatel-pedagog	8	VŠ, SŠ	Terapeut vychovatel	6,1
Asistent vychovatele	6	SŠ, ÚSO	Noční vychovatel Asistent pedagoga	5,2
Topič-údržbář	1	SOU	Topič-údržbář	0,5
Celkem:	17			13

Středisko výchovné péče – zpráva o činnosti

Internátní oddělení Střediska výchovné péče v Praze 12, Rakovského 3138

Mgr. Jeanette Švíková

I. Charakteristika a struktura IO SVP

- a) **Internátní oddělení SVP** je samostatné preventivně výchovné pracoviště, které je organizačně a technicko - hospodářsky řízeno DÚ a SVP, Na Dlouhé mezi 19, Praha

Adresa pracoviště: Rakovského 3138, Praha 12, 143 00

Tel.: 241 770 041, mobil: 777 205 598, 770 199 928,

E-mail: svp.modrany@seznam.cz

b) Charakteristika IO SVP

- cílová skupina:

IO SVP poskytuje preventivně výchovný pobytový program klientům od šesti do osmnácti let, který je určen dětem s poruchami v chování a v prožívání, či s problémy ve vztazích a komunikaci s rodiči nebo v širším sociálním prostředí. Působnost zařízení je nadregionální.

- právní forma kontraktu:

Pobyt je realizován na základě smlouvy mezi střediskem, klientem a jeho zákonným zástupcem a je zpravidla koncipován na dobu osmi týdnů. Během pobytu dítě nepřerušuje docházku do školy, ani důležité pozitivní kontakty se svým sociálním okolím. Integrovanou součástí programu internátního oddělení, kromě individuální a skupinové práce s dítětem, je podpora a posílení pozitivních rodinných vazeb a rodiny jako celku. Z tohoto důvodu je důležitou podmínkou pobytu zájem a udržení spolupráce členů rodiny dítěte.

V průběhu pobytu je dále zajištěn pravidelný kontakt se školou, případně s kurátorem či dalšími odbornými pracovišti, která jsou do řešení situace dítěte a jeho rodiny zainteresovány.

Pobyt je veden komunitním způsobem. Skupina je koedukovaná s maximálním počtem 8 klientů. Program pobytu je zaměřen na rozvoj osobnosti dítěte, jeho sociálních dovedností, a pomáhá dětem se učit orientovat v jejich sociálních vztazích a složitých životních situacích.

Práce v internátním oddělení probíhá z hlediska sociálních modelů ve čtyřech základních rovinách :

- a) rovina **komunitně terapeutického** působení – jako model širšího společenského prostředí
- b) rovina **skupinová a vrstevnická** – jako model blízký širšímu rodinnému prostředí
- c) rovina **individuální** – možnost navázání reálného bližšího vztahu dítěte k dospělé osobě z řad pracovníků IO SVP

- d) rovina a **kontext primární rodiny** – práce se zainteresovanými členy rodiny a dítětem – klientem jako s celkem.

V práci s klienty je kladen důraz na tyto aktivity:

- vytvoření bezpečného prostředí pro klienty,
- fungování dle daných pravidel (dodržování denního režimu, vnitřního řádu, respektování autorit),
- terapeutická práce s klientem (individuální i skupinová),
- zaměření na zlepšení školní práce především v rámci pravidelné přípravy na vyučování,
- nabídka volnočasových aktivit a motivace k vhodnému trávení volného času,
- rozvoj adekvátního sebehodnocení a získání náhledu na své jednání (denní hodnocení, komunita),
- posílení sebevědomí a sebedůvěry,
- nácvik samoobslužných činností (udržování pořádku, režimové činnosti),
- nácvik a rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
- nácvik řešení problémů v různých sociálních i krizových situacích,
- poskytování zpětných vazeb druhým.

c) Personální obsazení IO SVP

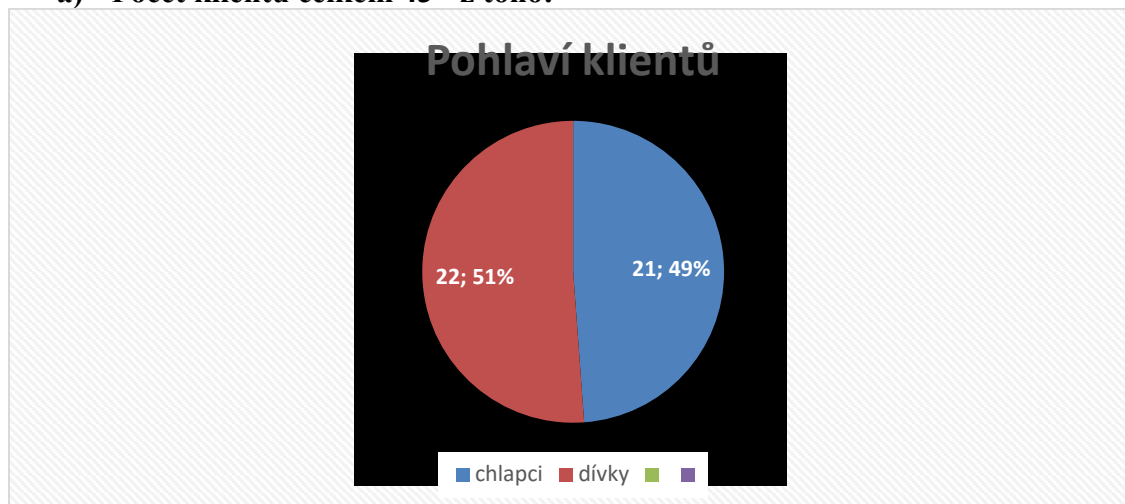
vedoucí oddělení	Mgr. Švíková Jeanette
speciální pedagog	PaedDr. Burdová Ludmila
psycholog	Mgr. Prokešová Kamila
odborný vychovatel	Mgr. Adámek Lukáš
asistent vychovatele	Machálková Šárka Bc. Vítek Tomáš Bc. Benda Václav Mižišinová Magdaléna

Vzdělávání pracovníků

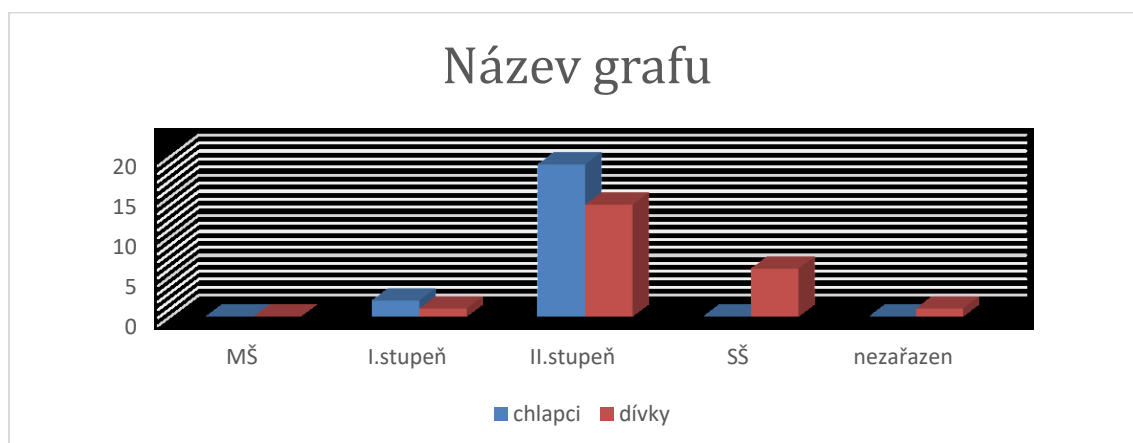
- účast na odborných seminářích a kurzech
- pravidelná účast na týmové, případové a individuální supervizi (supervizor - PhDr. Jiří Broža)
- v tomto školním roce ukončili dva kolegové své vzdělávání titulem Bc.

II. Statistika pobytových klientů ve školním roce 2021/2022

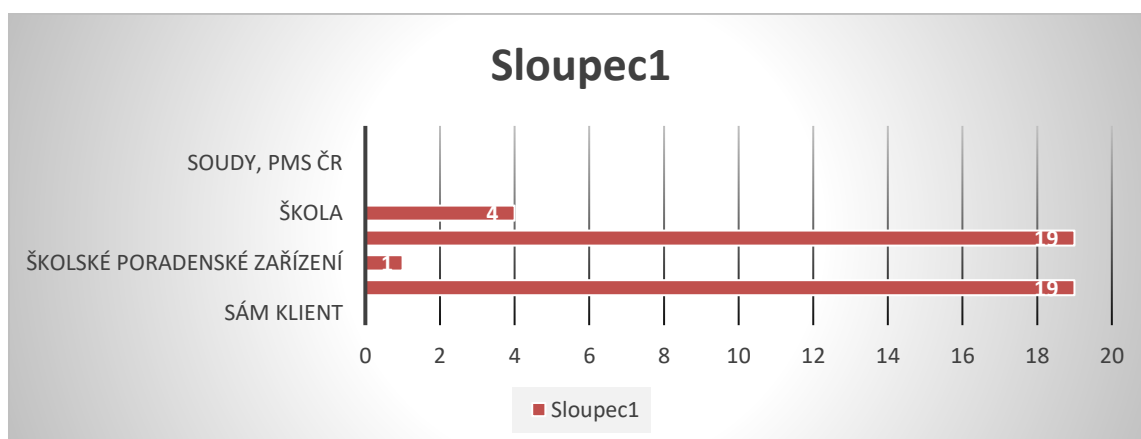
a) Počet klientů celkem 43 - z toho:

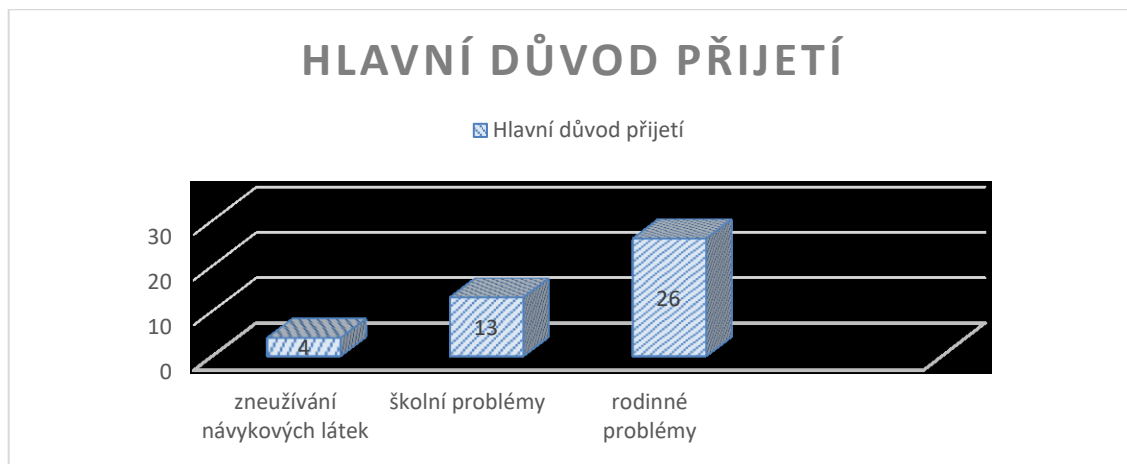
b) Rozdělení podle věkových skupin

c) Iniciátor příchodu klienta do střediska

d) Důvody přijetí klienta

III. Spolupráce s dalšími institucemi

I v tomto školním roce jsme se snažili rozvíjet užší propojenost mezi jednotlivými organizacemi a institucemi, které se spolupodílejí na řešení problémů našich klientů.

a) Škola

Většina klientů dochází (během pobytu v našem zařízení) do své kmenové školy. Klademe tak velký důraz na spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a výchovnými poradci. Pracovníci oddělení jsou v pravidelném telefonickém či osobním kontaktu s vyučujícími. Pokud jsou pozváni, zúčastňují se rodičovských schůzek či výchovných komisí. Pokud zástupci školy projeví zájem, jsou zváni do IO SVP, kde mohou navštívit svého žáka a seznámit s obecnou činností střediska.

b) OSPOD

I zde probíhá velmi úzká spolupráce mezi pracovníky OSPODu a pracovníky našeho zařízení. Během roku jsme se také zúčastnili případových konferencí. Kurátoři a sociální pracovníci velmi často navštěvují své klienty během jejich pobytu u nás.

c) Dále spolupracujeme s:

- Ambulance SVP (Praha, Příbram)
- Detoxikační oddělení pro děti a mládež (Praha)
- Proxima sociale – podpora rodiny
- Ambulance dětské a dorostové adiktologie (Praha)
- Cestou necestou – krizové centrum pro rodinu
- Pedagogicko- psychologické poradny

IV. Práce s rodinou

Základní informace o programu a způsobu práce IO SVP jsou zákonným zástupcům předány během prvních informačních schůzek. Dvouměsíční pobyt klienta v našem

zařízení je zahajován většinou společným sezením s rodiči, vedoucím oddělení a garantem. Řádné ukončení pobytu je dáno již při nástupu klienta a přesný termín je uveden ve smlouvě o poskytování preventivně výchovné péče. Pobyt je ukončen opět schůzkou s rodiči a odbornými pracovníky, která slouží především jako hodnotící a při které jsou zákonní zástupci motivováni ke změně ve svých výchovných postojích a přístupech. V průběhu pobytu jsou zákonní zástupci pravidelně zváni na konzultace s klíčovým pracovníkem (garantem). Návštěvy rodičů jsou povoleny kdykoliv po předchozí dohodě s vychovatelem nebo vedoucím IO SVP tak, aby nenarušovaly hlavní výchovný program.

V. Akce realizované v průběhu internátního pobytu

V průběhu letošního školního roku jsme pro klienty pořádali volnočasové aktivity vyvážené na různé typy činností, abychom nabídli co nejširší paletu trávení volného času, aktivitami se děti mohou inspirovat a následovat je. Střídáme proto rukodělné činnosti, výtvarnou kreativitu, pěší turistiku v okolí Prahy, edukativní výlety do muzeí, návštěvy pražských památek a festivalů. Dbáme, aby po zážitcích vždy proběhla reflexe a diskuze nad prožitým. Využili jsme často i vlastní vybavení SVP (posilovnu, zahradu) nebo lokální přírodní prostory či pronajatou školní tělocvičnu.

a) Sportovní:

Pro sportovní vyžití středisko využívalo vlastní posilovnu a materiální vybavení pro sportovní činnost (např. pingpongový stůl) zahradu a lokální přírodní možnosti

b) Tématická turistika:

Břežanské údolí
Dívčí hrady
Keltská stezka
oppidum Závist
Kamýcký lesopark
Petřín

c) Kulturně – environmentální aktivity:

- Galerie DOX
- Neviditelná výstava
- pražská čtvrť Malvazinky
- Vyšehrad
- Věž svatomikulášského kostela
- Chodovská tvrz
- Technické muzeum
- Národní filmové muzeum
- Festival nového cirkusu
- Festival Ladronka
- Výtvarný workshop pořádaný Artotékou Opatov
- Práce na zahradě, pěstování plodin
- Svátek sv. Mikuláše
- Pečení vánočního cukroví
- Společné vaření

VI. Další aktivity

a) Letní preventivně výchovný program

Během letošního již tradičního prázdninového desetidenního programu, jsme oslovovali letošní i dřívější klienty IO SVP, opět jsme zaznamenali dostatečnou poptávku po této službě a zdá se, že poptávka začíná převyšovat nabídku. Program tvořila opět kombinace prvků edukace, tvořivosti a sebepoznání. Letos jsme kombinovali cestování po sluneční soustavě (podle knihy Stopařův průvodce po galaxii), vědomosti o planetách, přičemž každý den jsme navštívili jednu planetu, a monitorovali jsme skrze zážitkové aktivity, jaké vlastnosti, jež ta která planeta symbolizuje, v sobě máme zastoupeny a jak moc. Volnočasové aktivity a hry byly voleny tak, aby napomáhaly zlepšit psychickou a fyzickou kondici. A trénovali jsme zároveň sociálně akceptovatelné reakce v rámci zátěžového programu.

b) Přípravný předškolní pobyt

Týden před zahájením nového školního roku jsme otevřeli program pro klienty, kterým bylo potřeba pomoci:

- nastavit pravidelný denní režim,
- obnovit návyky potřebné pro pravidelnou školní docházku,
- poskytnout projektové opakování školní látky (dle vlastního výběru)
- pomoci překonat obavu ze vstupu do školního kolektivu.

VII. Závěr a plány do budoucna

Zachováno zůstalo tematické rozdělení do dvoutýdenních bloků, které se i nadále osvědčuje. Postupné procházení osobních, vrstevnických i rodinných témat se závěrečným výhledem do budoucna je struktura, která dává klientům určitou smysluplnost a pomáhá v otevřenosti a větší spolupráci na řešení situace.

Do budoucna plánujeme nadále motivovat klienty k úspěšnému plnění programu a ke vzdělání. Více posilovat zapojení rodiny do spolupráce s pracovníky IO SVP. Zkvalitňovat a rozšiřovat spolupráci s institucemi, které jsou zainteresovány v případě klienta. Po zkušenosti z tohoto roku bychom rádi získali více turistických a sportovních potřeb a načíní pro trávení času s klienty venku a v přírodě.

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče v Příbrami, Školní 129

Mgr. Ing. Jana Eliášová

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče Příbram poskytuje preventivně výchovnou, soustavou a komplexní péči dětem a mládeži, u níž je dominantní porucha chování.

Posláním střediska je pomoci dětem, členům rodiny, pedagogům a dalším důležitým osobám porozumět příčinám obtížné situace a posílit je v hledání cest k řešení. Středisko provází své

klienty v nalézání zdravého, bezpečného a odpovědného způsobu života, ve kterém dítě může naplňovat své vývojové potřeby a potenciál. Odborní pracovníci střediska poskytují služby dětem, dospívajícím a jejich rodinám v případě hrozícího rizika poruchy chování nebo ohrožení jejich sociálního vývoje.

Klienti se na nás obrazejí s rodinnými, školními a osobními problémy, zejména s problémy v mezilidských vztazích. Naše práce je založena na soustavné, systematické a komplexní péči o ohroženou skupinu dětí a mládeže a má charakter preventivní, diagnostický, poradenský, terapeutický a metodický.

Personální obsazení

Ve školním roce **2021/22** jsme pracovali v počtu šesti odborných pracovníků ve výši 4,0 úvazků.

Personální obsazení:

Mgr. Ing. Jana Eliášová	- speciální pedagog	vedoucí oddělení	1,0
PaedDr. Jana Ptáčková	- speciální pedagog		0,6
Mgr. Igor Grimmich	- speciální pedagog		0,3
Mgr. Irena Fišerová	- psycholog		0,8
Mgr. Ing. Denisa Urbanová	- psycholog		0,8
Mgr. Milena Štěchová	- psycholog		0,5
Radomila Hagarová	- uklízečka		0,25

Charakteristika klientely

V období od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022 požádalo o služby střediska **368 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	43	15
ZŠ – 1.stupeň	138	40
ZŠ – 2. stupeň	142	75
SŠ	39	24
VOŠ, VŠ	0	0
Školsky nezařazení	6	5

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	9
Rodiny	281
Školské poradenské zařízení	4
OSPOD	18
Škola	50
Zdravotnické zařízení	3
Soudy	1

Jiný iniciátor – dětský domov	2
-------------------------------	---

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	82
z toho týrání sexuální zneužívání	1
Školní problémy	74
z toho mentální retardace	1
z toho SPUCH	10
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	207
Prekriminální a kriminální problémy	5

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

Středisko poskytuje služby založené na profesionalitě, provázanosti a vzájemné spolupráci a využívá práci s celým sociálním systémem dítěte (zapojení členů rodiny, pedagogů nebo dalších důležitých osob a organizací). Ve své práci usiluje o srozumitelnost a zastává optimistický přístup k řešení situace. Pro své klienty zajišťuje bezpečné a respektující prostředí, ve kterém podporuje svobodu volby klienta, zachovává jeho důvěru. Zastává především zájem dítěte.

Práce s klientem na našem pracovišti začíná konzultací s dítětem nebo mladistvým a jeho rodiči. První setkání někdy probíhá pouze s rodiči, kteří nás do problému uvedou. Podle povahy potíží nabízíme další poradenské nebo metodické vedení, diagnostiku možných příčin obtíží, případně individuální, skupinovou terapii nebo práci s celým rodinným systémem. V případě potřeby nebo zahájení dlouhodobé spolupráce realizujeme psychologické a speciálně-pedagogické vyšetření. V mnoha případech jsme v kontaktu a spolupracujeme s pedagogy škol, odbornými pracovníky OSPOD nebo lékaři.

Vzhledem k epidemiologické situaci v prvním pololetí školního roku a daným opatřením nebyly v tomto školním roce realizovány plánované dětské vrstevnické skupiny v takovém rozsahu, jak bychom si přáli.

Pro klienty s indikací pro skupinovou terapii byl otevřen následující program:

Skupina dívek s úzkostnými obtížemi

Skupina byla složená z osmi adolescentních dívek ve věku 14 .- 17 let, které měly sklon k úzkostnému prožívání a obtíže se zvládáním stresu. Zároveň se u nich objevovaly potíže v oblasti sociální přizpůsobivosti a komunikace. Některé z dívek kvůli svým psychickým

potížím měly problém se zvládnutím pravidelné školní docházky. Skupina byla zaměřena především na rozvoj sebepoznání a komunikativních dovedností. Dívky pracovaly na postupném zvládnutí stresu a překonávání úzkostí a to při sdílení a vzájemné podpoře ve skupině. V rámci nabízených témat si klientky mohly uvědomovat své postoje, zažité vzorce chování a důsledky svých reakcí. Cílem bylo získat náhled na vlastní jednání, chování a prožívání, zmapování spouštěčů rizikových situací a ujasnění vlastních motivačních struktur. K tomu byla využívána přirozená vrstevnická dynamika a již v průběhu skupinového cyklu byli účastníci schopni vzájemně si dávat zpětnou vazbu a poskytovat si podporu.

Realizováno v jednom cyklu v počtu 11ti setkání s osmi dívkami. Skupinu vedly Mgr. Ing. Eliášová a Mgr. Fišerová.

Práce s rodinami - Projekt Cestou sdílení

Projekt je opakovaně realizován ve spolupráci s MěÚ a OSPOD Příbram. Je zaměřen na dlouhodobou péči o rodiny ohrožené rizikovým chováním jejich dětí a u kterých je nadějný potenciál a motivace ke změně. Do projektu bylo zařazeno přibližně deset, většinou neúplných rodin s nezletilými dětmi s rizikovým chováním. Rodiny se dlouhodobě pohybují v začarovaném kruhu vztahových, výchovných někdy i sociálních obtíží. Aktivita nabízené v projektu byly zaměřeny na podporu rozvoje osobnosti rodičů, posilování jejich rodičovských kompetencí a hledání možných změn výchovného stylu. Práce s rodinami probíhá i během roku, kdy průběžně probíhají individuální konzultace s rodiči a jejich dětmi.

Zařazení do projektu Cestou sdílení umožnilo rodinám účast ve třech víkendových pobytech v termínech 1.-2.10.2021., 26.-27.11.2021 a 27.-28.5.2022.

Pobytové výjezdy s vytipovanými rodinami se realizovaly v penzionech Myškův mlýn v Luhách, v hotelu Orlík na Vystrkově a v penzionu Jezerná ve Zduchovicích. Dílčími cíli těchto setkávání byla podpora rozvoje osobnosti rodičů, posilování rodičovských kompetencí. Neméně důležité bylo i vytváření příležitostí pro osobnostní rozvoj dětí a prostor pro kultivaci vzájemných vztahů v rodině.

Program byl vždy koncipován tak, aby se v některých aktivitách zapojila celá rodina najednou, jindy pracovali zvlášť rodiče a zvlášť děti. Uplatnily se i hrové sebepoznávací techniky i techniky podporující spolupráci či sportovní techniky s prvkem soutěžení. Přínosné byly zátěžové aktivity vedoucí k překonávání sebe sama.

Celá skupina rodičů a dětí byla vedena formou komunity a veškeré aktivity byly společně reflektovány v rámci kruhového mluvení. Rodiče i děti často postupně odbourávali

stres z mluvení před větší skupinou a bylo viditelné, jak získávají důvěru a ztrácejí ostych. Tyto reflexivní momenty byly velmi významné, rodiče se nebáli otevírat různá témata a vzájemně si poskytovat zpětnou vazbu či pohled na jiné způsoby řešení např. výchovných obtíží s jejich dětmi, ale také si poskytovali emoční oporu a vzájemné pochopení. Rodiče měli prostor v řízeném i v neformálním a nestrukturovaném čase probírat svá různorodá trápení. Věnovali jsme prostor také tomu, aby se rodiče mohli trénovat cílenou a vědomou relaxací.

Preventivní činnost

Práce s třídními kolektivy

Práce se třídami byla zaměřena na mapování sociálního klimatu tříd a sociometrické postavení jednotlivých žáků. V programech se pracovalo především zážitkovou formou na posílení pozitivního potenciálu třídního kolektivu směrem k ozdravení vzájemných vztahů. Programy probíhaly ve spolupráci s pedagogy, kteří v počátku určovali zakázku – zaměření programové náplně. Jednotlivých setkání se třídami se třídní učitelé účastnili v roli pozorovatelů a průběh i závěr práce s kolektivem s nimi byl konzultován.

Sociálně-rehabilitační program pro klienta byl realizován v čtyřech třídních kolektivech po dobu tří až pěti setkání. Třem programům předcházela diagnostika třídního kolektivu, případně v indikovaných případech řízené rozhovory. Všem programům předcházelo vstupní a výstupní setkání s třídními učiteli. Bylo realizováno tak celkem 11 programů se třídními kolektivy.

Letní dětský tábor, příměstský tábor

Již čtrnáctým rokem se uskutečnil v rámci projektu „Provázení“ ve spolupráci s oddělením OSPOD MěÚ Příbram sedmidenní letní sociálně rehabilitační pobyt ve stanovém táboře v Ostrově u Tochovic od 14.-20.8.2022.

Do tábora bylo vybráno 15 dětí z našich dlouhodobých, aktivně spolupracujících klientů. Jednalo se o děti, které obtížně vytváří kamarádské vztahy a často se dostávají do konfliktů s vrstevníky i dospělými. O zařazení do letního tábora je mezi našimi klienty velký zájem, přednost dostávají ti ze sociálně slabších rodin. Účast na táboře využíváme v motivování klientů. Pro větší část dětí byl tábor jedinou letní aktivitou během prázdnin.

V letošním roce se konal také opětovně pod záštitou města příměstský tábor v našich prostorách Střediska výchovné péče. Probíhal v době od 11.7. do 15.7. 2022. Zúčastnilo se ho 20 dětí, všechny byly našimi klienty. Pro děti byl připraven bohatý program, včetně

celodenního výletu. Děti se účastnily jak sportovních, tak tvořivých aktivit. Tábor měl, jako již obvykle, skvělou odezvu.

Metodická činnost

Středisko poskytuje metodické služby, jejichž cílem je metodická podpora a edukace pedagogů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování.

Cílovou skupinou pro metodickou činnost je pedagog dítěte nebo skupiny dětí, které jsou v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti.

Intervize, supervize

V loňském školním roce se i v souvislosti s epidemiologickou situací uskutečnila tři supervizní setkání vedené PhDr. Janem Smolkou.

Pod vedením PaedDr. Jany Ptáčkové jsme se (pokud to ep. situace dovolila) setkávali na společných intervizích, které byly zaměřeny na postup práce s klienty nebo týmovou spolupráci. Společně jsme sdíleli obtíže případové práce a vzájemně si poskytovali zpětnou vazbu, podporu a inspiraci pro další práci s klienty

Osobnostní rozvoje a průběžné vzdělávání odborných pracovníků

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávají podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. V období epidemie probíhalo sebevzdělávání především formou studia odborné literatury, případně studiem speciálních odborných textů. V uplynulém roce se pracovníci účastnili on-line seminářů, přednášek a besed, týkajících se problematiky práce s klienty. Absolvovali jsme vzdělávací seminář zaměřený na první pomoc při traumatických zraněních a záchvatových onemocněních.

Psycholožka z našeho týmu je aktuálně v dlouhodobém psychoterapeutickém výcviku zaměřeném na práci s traumatem a zároveň dokončuje doktorské studium v oboru psychologie.

Spolupráce s ostatními organizacemi

Středisko je součástí sítě služeb města Příbrami. Spolupracuje zejména se školskými poradenskými pracovišti (pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami a speciálně pedagogickým centrem) a se sociálními odbory a odděleními sociálně právní ochrany

městských úřadů regionu a s dalšími subjekty, které se podílejí na prevenci rizikových jevů. Jsme aktivními členy pracovní komise prevence kriminality, kde se podílíme na realizaci Programu prevence kriminality na místní úrovni

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče v Praze 12, Rakovského 3138

PaedDr. Jolana Marková

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče je detašovaným pracovištěm zařízení Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19. Středisko je preventivním, specializovaným pracovištěm poskytujícím speciálně pedagogické a psychologické služby dítěti a jeho rodině s rizikem či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům.

Středisko poskytuje službu také dětem navracejícím se z ústavní výchovy a je nápomocné při jejich integraci do společnosti. Cílem preventivní péče ve Středisku je předcházení či alespoň zmírnění dopadu ohrožení dítěte a jeho rodiny a řešení dopadu tohoto ohrožení. Rodina je podporována jako celek, také je tak na ni nahlíženo.

Preventivní péče se zaměřuje na práci s celým sociálním polem dítěte a jeho rodiny. Středisko intenzivně meziresortně spolupracuje s ostatními odbornými pracovišti a účastní se případových konferencí, odborní pracovníci jednají vždy v nejvyšším zájmu dítěte.

Personální obsazení

Ve školním roce 2021/2022 jsme pracovali do července 2022 při obsazení 4 odborných pracovníků (přepočteno na plné úvazky), od července 2022 v počtu 4,5 odborných pracovníků (přepočteno na plné úvazky). V týmu byl zastoupen mužský úhel pohledu v počtu jeden odborný pracovník a ženský úhel pohledu v počtu čtyři odborné pracovnice. Při práci s rodinou je důležité, aby byl přítomný mužský i ženský element.

Ve školním roce 2021/22 jsme pracovali v personálním obsazení:

Pracovní úvazky do konce června 2022	4
Pracovní úvazky od července 2022	4,5

Odborný pracovník	Odbornost/pracovní pozice	Pracovní úvazek
PaedDr. Jolana Marková	speciální pedagog / vedoucí oddělení	1,0
Mgr. Ivana Pokorná	speciální pedagog	1,0
Mgr. Martina Vítková	psycholog	1,0
PhDr. Pavel Klíma, CSc.	psycholog	0,5
Mgr. Hana Otevřelová	speciální pedagog	0,5
Mgr. Zuzana Horáková	speciální pedagog	0,5 (od července)
Romana Martinkovská	uklízečka	0,35

Charakteristika klientely

V období od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022 požádalo o služby střediska **305 klientů** a **471 osob** odpovědných za výchovu, z tohoto počtu bylo **93** klientů s psychiatrickou zátěží.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	19	5
ZŠ – 1. stupeň	72	25
ZŠ – 2. stupeň	133	78
SŠ	68	43
VOŠ, VŠ	9	6
Školsky nezařazení	4	2

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	29
Rodiny	207
Školské poradenské zařízení	6
OSPOD	22
Škola	39
Zdravotnické zařízení	2
Soudy	0

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	162
z toho týrání, sexuální zneužívání	5
Školní problémy	50
z toho mentální retardace	2
z toho SPU/CH	27
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	52
Prekriminální a kriminální problémy	0

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

V r. 2021/2022 na ambulantním oddělení SVP Modřany probíhaly v rámci preventivní speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické pomoci dětem, mladistvým, jejich rodinám a školám následující formy terapie a poradenství, které byly přizpůsobeny epidemiologické situaci v ČR:

- ✓ individuální terapie (přímá i distanční, dle pokynů MZ, MŠMT)
- ✓ rodinné terapie
- ✓ skupinové – probíhaly dle epidemiologických možností
- ✓ školní vrstevnické skupiny
- ✓ preventivně – terapeutické služby (výjezdy, semináře pro pedagogické pracovníky, regionální setkávání se sociálními pracovníky, mezirezortní odborné semináře)
- ✓ psychologická a speciálně pedagogická diagnostika

Individuální terapie

Terapie v dětském a adolescentním věku je nedílnou součástí péče o dítě a jeho rodinu. Rozdíly v terapii dětí a adolescentů jsou odvozeny od charakteristik typických pro jednotlivá vývojová období. Tyto vývojové charakteristiky se projevují na úrovni emoční, kognitivní a behaviorální, na úrovni intrapsychické i interpersonální. Pro terapii je významný kontext subjektivního prožívání dítěte a adolescenta. Subjektivní prožívání nemusí být zcela shodné s tzv. objektivním posuzováním dítěte a okolností jeho života, ale může mít podstatný vliv na vývoj psychopatologické symptomatiky.

Porozumění dětskému a adolescentnímu prožívání a myšlení a zájem terapeuta o tento svět jsou nezbytnými podmínkami pro úspěšnou psychoterapii. U menších dětí je jedním ze základních komunikačních prostředků hra. Terapeut musel být opatrný ve vztahu k objektivním údajům rodičů o dítěti. Výrazný rozdíl při individuální práci s dětmi a dospělými byl způsob komunikace v souvislosti s vývojovými obdobími. Volba terapeutických technik byla odvozena od klinické situace. Přístup k dítěti v krizové situaci byl aktivní, strukturovaný a poskytující přímou pomoc dítěti i rodičům. Při individuální práci jsme používali techniky psychorelaxační, arteterapeutické, muzikoterapeutické, dramaterapeutické, hrové terapie, imaginace.

V individuální terapii jsme vycházeli z myšlenek **integrativní terapie**. Využívali jsme **psychodynamickou psychoterapii**, zaměřenou na současné vztahy dítěte a reálný kontext, ve kterém dítě prožívá konflikty, je frustrováno a nemá dostatek citové

podpory od důležitých blízkých osob. Pro proces terapeutické změny byl podstatný vztah dítěte s terapeutem, v němž dítě získávalo emočně korektivní zkušenost. Emočně korektivní zkušenost může vést ke změně emočního prožívání a interpersonálního chování dítěte. Cílem terapie bylo odstranit překážku, která omezuje psychický růst a vývoj dítěte (hra, cílená činnost, psychodrama, psychogymnastika).

U klientů jsme využívali také principů **behaviorální terapie** zejména ve dvou směrech: posílení žádoucího chování dítěte a redukování nežádoucího chování.

Techniky, které byly používány, zahrnovaly zejména:

- Operantní podmiňování – jde zejména o zpevňování žádoucího chování a odstranění nežádoucího chování.
- Expoziční přístup – dítě se postupně vystavuje podnětům, ze kterých má strach, vystavování dítěte objektu strachu je postupné a předpokládá seřazenou hierarchii obtížnosti.
- Modelování – metoda vychází z principů zástupného učení, dítě postupně zkouší žádoucí chování v přítomnosti terapeuta a později v přirozených situacích. Podmínkou je zpevňování každé žádoucí reakce dítěte.
- Kognitivní techniky, které jsou zaměřeny na změnu dysfunkčních myšlenek a vnitřních postojů. Jsou cíleny na vytváření sebeovládání, řešení problémů, zvládání stresu (sebeinstrukční trénink).

Kognitivně behaviorální terapie vychází z teorie učení a příčiny poruch vidí v interakci dítěte s prostředím, zaměřuje se na pozorovatelné, konkrétní a ohraničené chování dítěte, klade si konkrétní cíle a předpokládá aktivní spolupráci dítěte.

Humanistická a existenciální terapie zdůrazňuje zejména lidskou individualitu, seberealizaci člověka, oblast duchovních hodnot a subjektivitu lidské zkušenosti. Vztah s terapeutem je jedinečným setkáním, které může napomoci procesu vnitřního růstu.

Rodinné terapie

Vycházeli jsme ze systemické rodinné terapie, která se podle rámcových etických směrnic německého společenství rodinné terapie (Ethik - Rahmenrichtlinien, 1997) vyznačuje úctou, respektem a pozitivním příklonem ve vztahu k jednotlivcům a systémům. Zahrnuje akceptování jednotlivců jako osob a neutralitu ve vztahu ke všem členům systému. Účastníci jsou považováni za experty na sebe a na své problémy a jsou povzbuzováni, podporováni a

doprovázení při objevování a využívání vlastních zdrojů a při přebírání osobní odpovědnosti za hledání možností řešení problémů.

Rodinná terapie představuje terapeutickou orientaci, která klade důraz na rodinný systém. Základní tezí je zjištění, že rodina představuje rodinný systém s dynamickými vztahy jednotlivých účastníků, kdy selhání jednoho člena, „identifikovaného klienta“, má co dělat s rovnováhou celého systému. Rodinná terapie zdůrazňuje cirkulární kauzalitu (vzájemnou propojenost různých jevů v rodině), která se na rozdíl od tzv. lineární kauzality jeví více odpovídající rodinnému dění, problémům dítěte i možnostem ovlivnění interakcí v rodině.

Rodinná terapie ve Středisku byla zaměřena zejména na následující oblasti:

- explorační vzájemných interakcí a vazeb členů rodiny a jejich vztah k identifikovanému problému
- pozitivní změna interakcí v rodině
- posílení schopnosti rodiny řešit vlastní problémy

Odborní pracovníci Střediska, kteří pracovali formou rodinné systemické terapie mají ukončený základní i supervizi výcvik v systemické rodinné terapii.

Pracovní formy a postupy vycházejí zejména z teorií:

- sociálního konstruktivismu, který přirovnává lidské osudy k vyprávěným příběhům. Příběh rodiny se opakovaným vyprávěním pozměňuje, převyprávěním se dosahuje terapeuticky významné rekonstrukce starých (traumatických) významů a objevuje se prostor pro rekonstrukci rodiny, respektive konstrukci nového, pozitivnějšího rodinného příběhu.
- cirkulárního dotazování (nepřímý způsob získávání informací, např.: „Co si myslíte, že si přeje Vaše dítě?“)
- externalizace (symptom dítěte je označen jako něco vnějšího, co nepatří k jeho osobnosti)

Při své práci jsme nevycházeli pouze ze systemické rodinné terapie, ale přikláněli jsme se k psychoterapii integrativní, která je uzpůsobená konkrétním potřebám klientů. Využívali jsme strukturální rodinnou terapii (práce s hranicemi, subsystémy rodičů, dětí a prarodičů) – cílem strukturální terapie je pomoci rodině znovu vytvořit zdravou strukturu s přiměřenými hranicemi a adekvátním uspořádáním rodinných subsystémů. Dále jsme využívali strategickou rodinnou terapii, především technik paradoxní intervence a ukládání domácích úkolů. Také jsme pracovali s klienty formou terapie behaviorální, která je založena na modelech sociálního učení a je zaměřena na zlepšení komunikace v rodině a na zlepšení

schopnosti rodiny řešit problémy. Využívala se také edukativní práce s rodinou (např. poskytnutí a zpracování informací a přístupů k dítěti).

Pro práci s rodinou jsme využívali metodu „Ostrov rodiny“ jejímž autorem je PhDr. Zdeněk Rieger, který byl naším dlouholetým kolegou a měli jsme možnost s ním dlouhodobě spolupracovat, což obohatilo náš profesní růst.

Při práci s dětmi navracejícími se z ústavní výchovy jsme pracovali především s rodinným systémem, využíváme literatury našeho kolegy „Návrat k rodině a domů“.

Skupinová terapie

Skupinová terapie byla zaměřena především na oblast interpersonálních vztahů, na význam vztahů dítěte s vrstevníky a na oblast sociálních dovedností. Ve skupinové psychoterapii s klienty jsme respektovali věková specifika, a to v oblasti emočního, kognitivního a interpersonálního vývoje. Skupinová práce nám umožňovala využít fakt, že dítě obvykle vyjadřuje samo sebe více chováním a vnějšími projevy než verbalizací a introspekci a tuto aktivitu dítěte bylo ve skupině možné modifikovat. Dospívající mohl dosáhnout vzhledu do vlastních problémů a konfliktů v konkrétní situaci s užitím zpětné vazby nejen od terapeuta, ale také od ostatních členů skupiny. Skupina představovala pro klienty psychologicky bezpečné prostředí, v němž se nemuseli obávat odmítnutí nebo zesměšnění. Jedním z úkolů psychoterapeuta ve vrstevnické skupině bylo zajistit bezpečnou atmosféru skupiny. Ve skupinách byly využívány rozličné techniky (arteterapie, muzikoterapie, psychodrama, psychosociální hry).

Optimální sestavení skupiny respektovalo věková specifika a homogenitu výběru. Metaforou pro tento typ výběru byl princip Noemovy archy, představující párový výběr. Skupiny byly organizovány jako uzavřené, z hlediska pohlaví koedukované. Ve skupinách se nepracovalo s toxikomany a s jedinci s trestnou činností nebo s nařízenou ÚV. Rovněž jsme nepracovali s klienty se závažnou psychiatrickou diagnózou. Základním pravidlem účasti klientů ve skupině byla dobrovolnost. S každým klientem a jeho zákonným zástupcem byla před zahájením skupiny podepsána dohoda o spolupráci.

Skupina byla vedena zkušenými odbornými pracovníky střediska. Orientace skupinové terapie směřovala k prevenci poruch chování, ke zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům, k prevenci šikany, k řešení vrstevnických a partnerských vztahů a k práci s problematickými rodinami.

Postpéčová vrstevnická skupina (PhDr. Klíma, Mgr. Pokorná)

Byla určena adolescentním klientům, kteří jsou dlouhodobě v naší péči a vyžadují nadále pravidelnou odbornou podporu. Jedná se o klienty s autistickými rysy, pro které je udržování sociálních kontaktů obtížné. Byla zaměřena především na rozvoj a podporu jejich sociálních dovedností. Skupina byla koedukovaná. Počet klientů ve skupině byl 6. Interval setkávání 1x za měsíc. Tito klienti se zúčastnili jednoho výjezdového setkání.

V období srpna 2022 (Mgr. Vítková, Mgr. Horálková) proběhl na našem pracovišti týdenní zátěžový program pro klienty středního školního věku zaměřený na vztahové vazby v rámci vrstevnické skupiny, zlepšení sociálně-emočních dovedností a posílení sebedůvěry jednotlivých klientů. Důležitou součástí programu byly také rozvojové aktivity na podporu sebepoznání včetně uvědomění vlastních silných stránek a osvojení strategií bezpečného řešení náročných situací. Zátěžový program měl pozitivní vliv na individuální osobní rozvoj klientů a posílení a upevnění vztahových vazeb v rámci skupiny.

Školní vrstevnické programy byly realizovány dle epidemiologické situace a zaměřeny na aktuální témata vztahující se k distanční výuce a následnému návratu žáků a studentů do škol, který u mnohých studentů nebyl jednoduchý a odrážel se do jejich prožívání a následně do výuky a vztahů s vrstevníky.

Školní programy byly zaměřené na sociální role, komunikaci ve škole, vztah učitel - žák, problematiku šikany (preventivní program, intervenční program). Samotné práci vždy předcházela diagnostika vztahů mezi spolužáky. Výsledky šetření byly následně analyzovány a využity pro další práci se třídou. Programy byly sestaveny z několika tematických modulů, které na sebe kontinuálně navazují. Moduly probíhaly formou diskuzí, psychoher či nonverbálních technik. Program byl vytvořen pro 4 - 5 setkání s třídním kolektivem a třídním učitelem (dle epidemiologické situace).

Spolupráce se školami

Vedle spolupráce s rodinou spolupracovalo naše zařízení aktivně se školou, kam dítě docházelo, což bylo pro období po distančním vzdělávání velmi důležité. S učiteli bylo obvykle konzultováno postavení dítěte ve třídě a jeho celková situace ve vzdělávacím procesu. V případě výukových obtíží u dítěte, jsme rodinu nasměrovali na preventivní oddělení DROPin, kde s dítětem probíhalo bezplatné doučování, nebo na neziskovou organizaci Člověk v tísni, jejíž dobrovolníci dojížděli přímo do rodin, kde děti doučovali. Tato spolupráce se nám velmi dobře osvědčila. V případě potřeby byla provedena

diagnostika třídy a na ni navazující návrhy řešení. Úzká spolupráce našeho zařízení se školami přinesla značný posun v řešení nelehké situace klienta a jeho rodiny. Samotní zástupci škol se na naše zařízení obraceli s žádostí o podporu při vytváření a realizaci individuálních vzdělávacích plánů. Odborní pracovníci se také aktivně účastnili setkání metodiků prevence škol Prahy 12.

Zapojení do projektu preventivních programů na Praze 12

Spolupracovali jsme s MČ Prahy 12 na programu prevence kriminality, tento projekt úzce navazoval na usnesení Rady MČ Prahy 12 o vzniku komunitního plánování. Jeho cílem bylo zkvalitnění života občanů v daném regionu, což nebylo možné bez preventivního působení na oblast sociálně patologických jevů. Tento projekt předpokládal, že nejvíce ohroženou skupinou jsou děti a mládež, a to v důsledku jejich sociální nezralosti, snadné ovlivnitelnosti a stále komplikovanějšího společenského kontextu. Vycházelo se ze stávající dlouhodobé spolupráce státních a nestátních subjektů působících v oblasti primární, sekundární a terciární prevence.

Návaznost na další zdroje

Středisko se zaměřovalo především na podporu a spolupráci s celým rodinným systémem a celým sociálním polem dítěte. Z tohoto důvodu Středisko intenzivně pracovalo s ostatními odbornými pracovišti napříč resorty a neziskovým sektorem, který byl v době distanční výuky i následně po nástupu dětí do škol pro klienty velmi nápomocný (Nevypusť duši, Člověk v tísni, DROPin, Centrum Anabell, Women for women, PROSPE, Pět P, LATA, Občanské poradny, Vigvam, Locika, Aperio, HoST, Sananim, ...).

Odborní pracovníci se účastnili případových konferencí a prosazovali vždy program v zájmu dítěte.

V uplynulém školním roce byli někteří pracovníci součástí komplexní péče (uskupení odborníků z různých resortů), která se podrobně věnuje klientům Prahy.

Odborní pracovníci střediska pomáhali klientům rozšiřovat sociální podporu v celé šíři jejich sociálního prostředí, a to jak individuální (podpora kompetencí rodičů), tak institucionalizovanou (práce se školou). V případě potřeb klienta pomáhali pracovníci Střediska využívat sítě služeb dostupných v jeho okolí, a to jak ve státní, tak nestátní sféře. Snahou bylo podporovat nezávislost klienta na sociálních službách.

- Středisko napomáhalo klientům využívat další školské, zdravotní a sociální služby. Pokud to bylo možné a vhodné, doporučil klientovi vedoucí případu po ukončení poskytování péče návazné služby jak ve státním, tak neziskovém sektoru.
- Pokud nebylo Středisko schopno poskytnout klientovi odpovídající péči, zprostředkovalo mu adekvátní kontakt na jiné odborné pracoviště.
- Středisko mělo vytvořený seznam návazných odborných služeb. Tento seznam byl pravidelně aktualizován.
- Pokud to vyžadovala klientova situace, spolupracovalo Středisko při řešení klientovy situace s dalšími institucemi či odborníky. Se souhlasem klienta a jeho zákonných zástupců se účastnilo případových konferencí.

Profesní rozvoj pracovníků

Všichni odborní pracovníci Střediska procházeli dlouhodobou, kontinuální supervizí, aktuálně pod vedením PhDr. V. Junkové. Supervizní setkání probíhala dle plánu jedenkrát za měsíc.

Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Každý odborný pracovník měl také možnost intervizně konzultovat s vedoucí střediska o klientech. Doba k tomu určená byla každý pracovní den od 8.00 do 9.00h., tento čas byl pro intervize aktivně využíván.

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávali podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávali studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastnili seminářů a přednášek. Středisko ve spolupráci s DÚ a SVP zajišťovalo profesní rozvoj jednotlivých pracovníků, jejich znalostí a dovedností, které jsou předpokladem pro výkon jejich činností.

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, upevňují a doplňují kvalifikaci. Vedoucí Střediska podporoval profesní dlouhodobé vzdělávání pracovníků a vytvářel jim podmínky pro účast na tomto vzdělávání. Pracovníci měli též možnost sami navrhnout, v kterých oblastech se chtějí vzdělávat. Využívali k tomu též akreditovaných vzdělávacích programů. Dvě pracovnice jsou v dlouhodobém výcviku KBT a IVGT, ostatní odborní pracovníci absolvovali dlouhodobé

výcviky v rodinné terapii, skupinové terapii a párové terapii. Rodinní terapeuti se pravidelně účastnili setkání Dne rodinných terapeutů a supervizních setkání rodinných terapeutů.

Pracovníci Střediska si dále rozšiřují svou odbornost v problematice psychického traumatu u dětí a dospívajících, jeho vlivu na chování dítěte a jeho kognitivní a exekutivní schopnosti. Vzhledem k událostem v posledních letech, spojených s pandemií COVID-19 a následně s vypuknutím válečného konfliktu na Ukrajině, se téma traumatu stává stále více aktuální. Z toho důvodu považujeme za důležité se mu věnovat a vzdělávat se v oblasti terapie jedinců s traumatickou zkušeností a diagnostice souvisejících projevů. Vycházíme přitom ze základů neurověd, které popisují princip působení traumatického stresu na náš systém reakce na stres a jeho důsledky pro fungování dítěte na sociálně-emoční úrovni. Využíváme principů trauma-informovaných přístupů, např. Neurosekvenčního modelu, pozitivní podpory chování PBIS či na trauma zaměřené KBT.

Zpráva o činnosti součásti Školní jídelna

Ing. Bc. Jan Kopecký

Školní jídelna je zařazena do Rejstříku škol a školských zařízení jako součást DÚ a SVP

Školní jídelna poskytuje služby dle § 119 zákona č. 561/2004 Sb., a to:

- zajišťuje klientům Diagnostického ústavu celodenní stravu skládající se z 6ti chodů (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, večeře a večeře II.).
- zajišťuje stravování zaměstnanců Diagnostického ústavu (oběd, večeře).

Místo poskytování služeb: Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

Nejvyšší povolený počet stravovaných: 100

Školní rok 2021/2022 prověřil kvalitu našeho personálního obsazení. Jelikož došlo k několika kombinacím plánovaných a zároveň neplánovaných pracovních neschopností dlouhodobé povahy, byla nutnost reagovat několikrát na náhlé situace změnou pracovních cyklů. Toto pracovní tým ustál na výbornou a musím konstatovat, že jsme schopni pracovat jako dynamický a současně flexibilní kolektiv, který se zdokonaluje v moderních trendech a technologických postupech i v podmínkách neurčitosti s minimálním plánovacím výhledem do budoucích období. Z hlediska hospodaření byl dodržen spotřební koš i stravní norma. V rámci úspor jsme se naučili kombinovat vzácné statky tak, aby byla využita úspora z rozsahu jak práce

(ergonomie pracoviště), tak spotřebovaných energií a v neposlední řadě surovin v konečném výsledku vysoké úrovni.

Počet jídel vydaných za školní rok 2021/2022:

Klienti: 45 965

Zaměstnanci: 7 768

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2021/2022

I. Pregraduální studium	
• Speciální pedagogika	5
• Adiktologie	1
• Psychologie	6
• Pedagogika	1
• Sociální pedagogika	3
• Sociální práce	1
• Resocializační a penitenciární pedagogika	1
• Resocializační pedagogika	1
• Dějepis se zaměřením na vzdělávání	1
• Geografie se zaměřením na vzdělávání	1
• Učitelství ZSV a dějepisu pro II. stupeň ZŠ a SŠ	2
II. Postgraduální studium	
• Psychologie	1
• Spec. Ped.	1
• učitelství PedF UK	1
III. Interní vzdělávání	
• Kurz šetrné sebeobrany a asertivní komunikace	20
• AART- výcvikový kurz	
IV. Jiné	
• Výcvikový kurz KBT	1
• Výcvikový kurz SUR	1
• Komplexní vzdělávací program v psychoterapii - Výcvik a vzdělání v prevenci a terapii psychotraumatu (Rafael Institut)	1
• CŽV – Speciální pedagogika pro učitele (UK)	1
• CŽV - Kurz Asistenta pedagoga (UK)	3
• Studium pro asistenty pedagoga (VOŠSP Jahodovka)	2
• Kurz - Specifika komunikace s dospívajícími s depresivním prožíváním a sebepoškozováním (NPI)	1
• Kurz – Základy vedení krizového rozhovoru s dítětem a dospívajícím (Linka bezpečí)	1
• Kurz – Psychoterapie dětí s poruchou chování I, II (INDEPT)	1
• Kurz – Časová osa (LIRTAPS)	1
• Seminář – Sebepoškozování u dospívajících (Prev-centrum)	1
• Seminář – Dušení pohoda u trans a nebinárních klientů (ADIPA)	2
• Seminář – Problémy současné koncepce ústavní a ochranné výchovy (KVOP)	3
• Seminář - Resilience v dětství a dospělosti	1
• Seminář – Rizika kyberprostoru (JSNS)	1
• Seminář – Psychoedukácia o traume I,II (SIPE)	1
• Workshop – Psychologická intervence obětí trestných činů (Paluba)	1
• Celostátní konference – Rozpravy o institucionální a školní výchově	4

- Psychosomatická konference Liberec 1
- VIII. ročník konference PPRCH (Scan, Klinika adiktologie) 2

Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2021

Libuše Doleželová

Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost, hodnocení závazných ukazatelů:

Poskytnutá dotace ze státního rozpočtu byla využita v souladu se závaznými ukazateli rozpočtu, kterými jsou NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců. V hodnoceném roce 2021 obdržela organizace příspěvek od zřizovatele na krytí mzdových prostředků, odvodů a přídelu do FKSP. V rámci mimořádných úprav rozpočtu obdržela organizace příspěvek na zvýšené provozní běžné výdaje v souvislosti s onemocněním Covid-19 a příspěvek na podporu rekreačních pobytů pro děti a mládež – účelově určené. Ostatní běžné výdaje – provozní běžné výdaje byly plně kryty z vlastních výnosů a rozpočtovaným zapojením prostředků z rezervního fondu organizace.

Organizace v roce 2021 rozpočtovala prostředky na třech paragrafech rozpočtové skladby.

Paragraf 3132 diagnostické ústavy:

Náklady organizace ve vykazovaném roce 2021 jsou ve své provozní části (ostatní neinvestiční výdaje) srovnatelné s rokem 2020. Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny převážně příspěvkem na úhradu péče (tzv. ošetrovným).

Na § 3148 jsou financována střediska výchovné péče, a to v Příbrami (ambulantní) a v Praze 4 – Modřanech (ambulantní + pobytové). Oba objekty má organizace v nájmu od příslušných městských částí, ve středisku v Příbrami jsou hrazeny dle nájemní smlouvy pouze náklady na energie a služby. Výnosy § 3148 jsou tvořeny příspěvkem zřizovatele, čerpaným finančním darem a výnosy z prodeje služeb (pobytové oddělení). Náklady na technické, hospodářské a ekonomické zázemí těchto pracovišť jsou účtovány na §3132.

Na § 3141 školní stravování jsou účtovány mzdové prostředky, zákonné odvody a FKSP pro školní jídelnu sídlící v hlavní budově organizace Na Dlouhé mezi 69/19. Vzhledem k obtížnému oddělení provozu jsou provozní náklady školní jídelny zahrnuty v § 3132. **Závazné ukazatele za organizaci NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců, nebyly překročeny.**

Závazky

Organizace vykazuje ke dni účetní závěrky pouze běžné krátkodobé závazky.

Žádný z evidovaných závazků není po splatnosti.

Pohledávky

Organizace vykazuje k datu účetní závěrky pouze krátkodobé pohledávky, a to:

314/ krátkodobé poskytnuté zálohy na energie

381/ náklady příštích období (předplatné, licence)

315/ jiné pohledávky z hl. činnosti (kauce k nájmu obj. Rakovského)

311/ pohledávky z příspěvků na úhradu péče (netto)

Podobně jako v předchozích letech největší zdroj pohledávek je z příspěvků na úhradu péče od zákonných zástupců (zákon 109/2002 Sb.). Na základě požadavku §65 Vyhl. 410/2009 Sb. byly vytvořeny opravné položky k pohledávkám po splatnosti. Organizace zohlednila princip významnosti a účtuje o tvorbě opravných položek k rozvahovému dni, tzn. 31.12. Mezi hlavní příčiny neuhrazení pohledávek patří neznámá aktuální bydliště rodičů, nepřebírání pošty rodiči u soudem nařízené obligatorní péče aj.

Pohledávky z příspěvku na úhradu péče po splatnosti jsou upomínány, dlužníkům je navrhován splátkový kalendář. Při vymáhání pohledávek organizace spolupracuje s právním zástupcem a soudním exekutorem, jsou zasílány předžalobní upomínky, je prováděna lustrace dlužníků a probíhá řízení k vymáhání pohledávek.

Čerpání účelových prostředků z MŠMT, mimo kapitolu MŠMT, spoluf. z rozpočtu EU

Organizace obdržela od právnických osob na základě darovací smlouvy dva finanční dary v celkové výši 60.000,-- Kč. Dary od fyzických a právnických osob obdržené v minulých letech byly čerpány dle účelů stanovených v darovacích smlouvách. Jedná se o dary na podporu hlavní činnosti. Žádná část není vázána na mzdové prostředky.

Od MŠMT organizace obdržela mimořádný příspěvek na podporu rekreačních pobytů pro děti a mládež – účelově určené. Prostředky byly použity na ozdravný pobyt v Lipně nad Vltavou pro 3 nezletilé matky a jejich děti a pedagogický doprovod.

Organizace nečerpala ve sledovaném roce žádné účelové prostředky mimo kapitolu MŠMT, spolufinancované z rozpočtu EU a ostatních zahraničních programů.

Tvorba a použití peněžních fondů

Fond reprodukce majetku:

V roce 2021 organizace nečerpala prostředky fondu reprodukce majetku.

Organizace nezískala dostatek finančních prostředků ke krytí odpisů dlouhodobého majetku. Na základě §66 odst. 8) Vyhl. 410/2009 Sb., byl fond reprodukce majetku snížen výsledkově o odpisy roku 2021.

Prostředky **fondů kulturních a sociálních potřeb** byly čerpány v souladu se zásadami pro čerpání a použití fondů a s rozpočtem na rok 2021. Fond je čerpán především na příspěvky zaměstnancům na stravování a příspěvek na penzijní připojištění.

Fond odměn nebyl v roce 2021 čerpán.

Rezervní fond ze zlepšeného hospodářského výsledku

V souladu s §57 ods.3) zákona 218/2000 Sb., byl fond použit k úhradě potřeb nezajištěných výnosy, ke krytí provozních běžných výdajů organizace. Použití rezervního fondu bylo rozpočtováno.

V rezervním fondu z ostatních titulů

V rezervním fondu z ostatních titulů jsou k 31. 12.2021 evidovány finanční příspěvky a dary od fyzických a právnických osob ve výši 142.907,-- Kč, jejich použití je plánováno v dalších letech. Z fondu bylo v roce 2021 čerpáno dle účelu vymezeného darovacími smlouvami v celkové výši 26.841,-- Kč, na podporu hlavní činnosti organizace.

Všechny peněžní fondy organizace jsou plně finančně kryty.

Použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů v rámci hlavní činnosti

Do financování diagnostického ústavu byly v hodnoceném roce zapojeny prostředky:

- rezervního fondu z ostatních titulů – neinvestiční dary od fyzických a právnických osob
- rezervního fondu – rozpočtované použití na krytí provozních běžných výdajů
- rezervního fondu – úhrada sankce dle §14f)
- vlastní příjmy z prodeje služeb (příspěvek na úhradu péče, tržby za obědy), výnosy z pronájmu
- neprofinancované odpisy
- výnosy z nefinančních darů – bezúplatné nabytí OOP a antigenních testů

Vyhodnocení hospodářského výsledku

Organizace hospodařila v daném roce bez příspěvku na provoz /ONIV/.

Hospodaření organizace v roce 2021 skončilo ziskem.

Nedočerpané prostředky jsou navrženy jako přiděl do rezervního fondu.

Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit.

Veškerý majetek organizace je využíván k hlavní činnosti. Budova Na Dlouhé mezi 19, sídlo organizace je využívána zčásti pro administrativní účely, všechny ostatní objekty výhradně pro ubytování dětí, hlavní činnost. Celkem organizace spravuje 6 vlastních a 3 pronajaté nemovitosti.

Ve vyřazovacím řízení byl vyřazen dlouhodobý hmotný majetek a drobný dlouhodobý hmotný majetek – zařízení a vybavení ubytovacích prostor v pořizovací hodnotě 321.253,11 Kč z důvodů zejména vysokého opotřebení či nerentability oprav. Vzhledem k velkému počtu klientek, které projdou v průběhu roku lůžkovým pobytem v zařízení, je opotřebení zařizovacích předmětů vyšší.

Řádná inventarizace majetku a závazků byla v organizaci provedena k 31. 12. 2021, v souladu s ustanovením §29 a §30 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s Vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Nebyly zjištěny inventarizační rozdíly v porovnání s účetními stavy.

Organizace zvolila pro odepisování dlouhodobého majetku v souladu s ČUS č. 708 rovnoměrný způsob odpisování, předpokládaná doba používání je stanovena pro jednotlivé majetkové položky. Majetek byl odpisován dle odpisového plánu. V rámci inventarizace majetku k 31. 12. aktualizovala organizace odpisový plán, u 2 položek prodloužila dobu odpisování.

Vnější kontroly

V roce 2021 proběhly v organizaci vnější kontroly:

- pravidelné čtvrtletní prověrky zákonnosti u osob omezených na svobodě a dodržování ustanovení zákona 109/2002 Sb. prováděné Obvodním státním zastupitelstvím.
- o Česká školní inspekce, Pražský inspektorát – kontrola dodržování právních předpisů podle §174 odst. 2 písm. d) Zákona 561/2004 Sb. (čj. ČŠIA-2734/21-A) – nebylo zjištěno porušení právních předpisů.

Vnitřní kontroly

Předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly probíhají v organizaci v souladu se zákonem 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a vnitřním předpisem, dle plánu řídicí a kontrolní činnosti. Ve sledovaném roce nebyly zjištěny nedostatky v zajišťování hospodárného, efektivního a účelného využívání veřejných prostředků.